

JAARVERSLAG

2024

VOORWOORD

SDOK IN 2024

PAGINA 06 - In dit hoofdstuk geven we algemene informatie over SDOK en presenteren we de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen in 2024.

PRAKTISCHE STEUN AAN VERVOLGDE CHRISTENEN

PAGINA 18 - SDOK staat wereldwijd naast vervolgde christenen met praktische steun en bemoediging. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen rondom deze doelstelling.

03

COMMUNICATIE & FONDSENWERVING

PAGINA 26 - In Nederland geeft SDOK vervolgde christenen een stem door hun verhalen te delen. Dit hoofdstuk geeft een samenvatting van onze activiteiten op het gebied van communicatie en fondsenwerving in 2024.

FINANCIËN & BEDRIJFSVOERING

PAGINA 32 - In dit hoofdstuk wordt een beeld gegeven van de organisatie van SDOK en worden in vogelvlucht de belangrijkste financiële ontwikkelingen geschetst.

JAARREKENING

PAGINA 46 - Hier vindt u de financiële verantwoording van SDOK over 2024.

IK BEN MET U...

De Heere Jezus heeft Zijn werk op aarde volbracht. Hij staat op het punt om van de aarde naar de hemel te gaan. Weldra zal Hij de troon bestijgen en vanuit de hemel regeren. Maar voordat Hij ten hemel vaart, bemoedigt Hij Zijn discipelen met deze woorden:

Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde...
...En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. — Mattheüs 28:18 en 20

Richard Wurmbrand, de grondlegger van SDOK, vond het belangrijk dat geen enkele vervolgte christen het gevoel zou hebben dat hij of zij in eenzaamheid zou moeten lijden. Wurmbrand zag het als zijn levenstaak om altijd dicht bij de lijdende kerk van Christus te zijn.

In dit jaarverslag kunt u lezen hoe we in 2024 naast onze broeders en zusters hebben gestaan en hen hebben bemoedigd. We zijn dankbaar voor alle steun die we mochten ontvangen om dat mogelijk te maken. We hebben nog nooit zoveel kunnen doen als in dit afgelopen jaar!

Ik hoop van harte dat het lezen van dit jaarverslag u aanmoedigt om ook in 2025 ons werk te blijven steunen. Ten dienste van onze vervolgte broeders en zusters wereldwijd, maar bovenal tot meerdere eer en glorie van de Koning der Kerk.

DS. H.J. VAN DER VEEN

Voorzitter Raad van Toezicht SDOK

SDOK IN 2024

06

01

DIT HOOFDSTUK BEVAT ALGEMENE
INFORMATIE OVER SDOK EN DE
BELANGRIJKSTE RESULTATEN EN
ONTWIKKELINGEN IN 2024

[illegible]

LEKA 18

[illegible]

LINKA 11

1.1. K. A. 14
 20. Ya ce. 'Ya amsangli.
 14.1. Da na a miyayi na
 14.2. agiya. 14.3. Domsin na (over)
 14.4. mutum ne rai (same), so
 14.5. ka, kakari firbi abin da hu
 14.6. ba. 14.7. Sai ya ce mutum
 14.8. hawul Zau = 1

15 Wadana, sika, kawo, masa, ya
yaransa donin ya tafi su Gafin hiki
sai almagirinsa, sika, kawo, masa, ya
16 Aminu, Yewa ya kira, ya kira, ya
wuma, duka ku hana sa, Ai, Mukle
Allah na innu ne, Hukika, inni goyi
Mukle, duk wanda bai yi na'ami da
yaro yake yi ba, ba zai shiga-Mukle ba
huc abada.

(Ma: Ma: 79) Yarko
 31 Sal...
 maku...
 abin du ke...
 Mutan la hubun...
 haiti...
 ma...
 tafa...
 burata...
 ta fashi...
 shione wadannan...
 gane abin da aka fada...
 Yarko

Shimobun Juma ni Mui Arziki
[Mat. 10:16-18; Mar. 10:17]

18 Wini shugaban juma ya tuni
baye shi ya ce. "Malum managari, me
zan yi la mai sai madawamni?"
Yesu ya ce alai, "Don ne ku kira ni
managari? Ai, lu wani Managari, sai
Allah kaddi. * Ku wani Managari, sai
nau; Kadda ka yi zina Kadda ka yi ki-
ranta Kadda ka yi sata Kadda ka yi shai-
nir zur. * Ku girnama mahadinka
mahadiarka." * Sai ya ce, "Ai, duk
na kyayyee, wadannan tun kuruciyar."
Ya zaɓa ubi guda ne kanayi ya musu. "Har
ka toyar da duk mallakarke ya rage maha-
yar gajiyayyu, za ku sami wadata a
Ratto Sani nan nan ka zo ka bi ni."
* Da yin haka sai ya yi bakiri cika gaza,
don shi mai arziki ne da ga'ake. * Yesu
kuma da ya gam shi haka ya ce, "Kall Da

35 De 30 künste Yashu-ko
makha, zaitne, a zeren haru-
ma, "Ia-yu si laru na
inhuys konienien." Sak
Ai, Yesu Banacare
Sai-yu daga murva
Dawuda, ka-i ke wane
fama ke gane nuka
inima kara daga murva
da paske, wane
nadi, ka-i inuayina
yu si unuayina
Da-yu zo kusa, ya
ke kusa, so in si makha
Dunpin, in ya makha
muay, "Karti gani gani,
da wakar da kai"
gani, ya bi Yesu, yane

store - 1 - 00
Mu Kwace Kanmu da Kanu
mark $10 \div 46 = 52$
Lk $19 \div 1 = 10$
Joh $3 \div 16 = 17$

TERUGBLIK

Bij het schrijven van deze terugblik op 2024 voel ik grote dankbaarheid voor de betrokkenheid van zoveel christenen in Nederland die meelijden met onze vervolgte broeders en zusters. Die betrokkenheid zagen we bijvoorbeeld in de grote opkomst bij onze events, in het aantal luisteraars naar onze podcasts en ook in de forse groei van donaties voor ons werk met 21%.

Ook in 2024 was christenvervolging helaas aan de orde van de dag. Dit jaar hebben we extra aandacht gegeven aan de verslechterende situatie in de Afrikaanse Sahel. Onze partners in die regio berichten geregeld over de afschuwelijke heftigheid waarmee extremistische groepen tekeer gaan tegen christenen.

08

Waar de vervolging het meest heftig is, willen wij aanwezig zijn. In 2024 hebben we in meer dan veertig landen christenen kunnen helpen en bemoedigen. Ik ben dankbaar voor alle medewerkers, vrijwilligers en Raad van Toezichtleden die zich iedere dag inzetten om mede namens u de missie van SDOK inhoud te geven.

Het werk dat we doen in de landen waar christenen worden vervolgd, is niet altijd eenvoudig en het brengt risico's met zich mee, voor onszelf en voor onze lokale partners. Maar Sabina Wurmbbrand zei ooit: "Het werk van God doen is gevaarlijk, maar het werk van Hem niet doen is nog gevaarlijker".

Iedere christen heeft de opdracht om het Evangelie te delen en om naast hen te staan die lijden om Christus, zelfs wanneer dat weerstand of vervolging als resultaat heeft. Petrus zegt:

"Want hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor ons geleden heeft; Hij laat ons zo een voorbeeld na, opdat u Zijn voetsporen zou navolgen (1 Petrus 2:21).

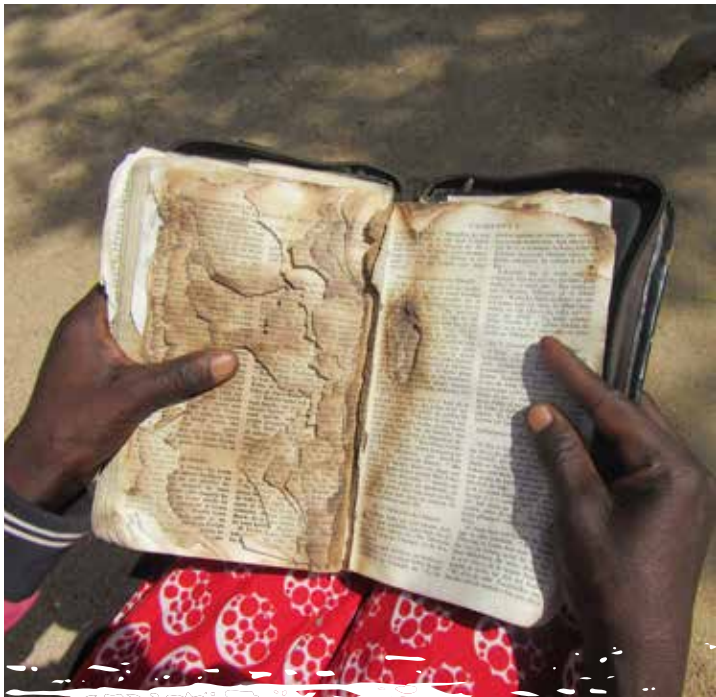
We willen ook in 2025 naast vervolgte christenen blijven staan en tegelijk hun stem zijn, waarmee we Nederlandse christenen aanmoedigen in het volgen van Christus.

In Hem verbonden,

ANDRÉ VAN GROL

Directeur-bestuurder van SDOK

ONTWIKKELINGEN IN 2024

Het jaar 2024 stond in het teken van verdere toename van impact, zowel op 'het veld' (internationaal) als in Nederland. In de bestedingen wordt dit vooral zichtbaar bij de doelstelling 'steun aan vervolgte christenen': we besteedden 12% meer aan deze doelstelling dan in 2023. De bestedingen aan de doelstelling 'toerusting en betrokkenheid' bleven nagenoeg gelijk en de bestedingen aan fondsenwerving namen toe met 21%, grotendeels door meer personele capaciteit op fondsenwerving in te zetten. De inkomsten stegen in 2024 met 21% tot een totaal van 3,86 miljoen euro.

Wereldwijd zagen we opnieuw de vervolging toenemen. Niet verrassend, wel zorgelijk. Ons werk blijft - helaas - hard nodig en we zijn dan ook dankbaar dat we substantieel meer konden doen om vervolgte broeders en zusters te steunen. In 41 landen hebben we het afgelopen jaar 128 projecten mogen uitvoeren.

Dit groeiende werk hebben we kunnen uitvoeren met een bijna ongewijzigd team (per einde 2024: 12,8 fte, verdeeld over 18 medewerkers). De uitvoeringskosten stegen met 10%, onder andere door indexatie van de vaste lasten en toenemende personeelskosten.

Op de volgende pagina's geven we in cijfers en grafieken een greep uit de resultaten. Meer resultaten en uitgebreide toelichting daarop worden in de volgende drie hoofdstukken gepresenteerd.

2024 IN VOGELVLUCHT

DAGELIJKS BIDDEN
HONDERDEN CHRISTENEN
IN NEDERLAND EN
DAARBUITEN VOOR
SPECIFIEKE VERVOLGDE
BROERS EN ZUSSEN.

Impact in Nederland

2.442
downloads gebedsapp

9.000

kinderen en
volwassenen
hoorden de
verhalen van
vervolgde
christenen tijdens
presentaties

2.750 mensen bereikten
we met onze (online en
offline) events

728 mensen stuurden
structureel kaarten naar
vervolgde christenen
(bemoedigingsteam)

71.757
videoweergaven

13.553 personen
ontvingen onze emailniewsbrieven

44.177 keer werden
onze verhalen online gelezen

19.835 adressen
ontvingen ons magazine
STEM

3.706 kinderen ontvingen
ons kindermagazine Stef

3.244 volgers van
onze podcast

ZES KEER PER JAAR
DELEN WE VERHALEN EN
LESSEN VAN VERVOLGDE
CHRISTENEN IN ONS
MAGAZINE STEM.

Internationale impact

128
projecten

41
landen

18
partnerbezoeken

Inkomsten / giften

3.859.215
totale inkomsten

16.843
donateurs

3.346
structurele donateurs

5.430
nieuwe donateurs

57.220
donaties

Organisatie

18 medewerkers

15 vrijwilligers

6 ambassadeurs

013

"Wat zou het mooi zijn als veel meer christenen in aanraking komen met het bijzondere werk van SDOK. Daar werk ik met alle plezier aan mee!" Jeffrey Schipper – redacteur Cvandaag en ambassadeur van SDOK

IMPACT UITGELICHT

Via één van onze projecten hebben we het afgelopen jaar **67 gezinnen in Egypte**, die te maken hebben met vervolging, ondersteund met o.a. financiële hulp, veilige opvang en Bijbels onderwijs.

IMPACT UITGELICHT

Via één van onze projecten ondersteunden we **30 oudere voorgangers in China**. Zij hebben in het verleden veel te maken gehad met vervolging en hebben daardoor geen pensioen kunnen opbouwen. Ondanks hun hoge leeftijd zetten zij zich nog steeds in voor het Evangelie!

IMPACT UITGELICHT

Via één van onze projecten konden we het afgelopen jaar in **Pakistan 40 jonge christelijke vrouwen** voorzien van psychosociale zorg. Deze vrouwen hebben te maken gehad met ernstige bedreigingen, ontvoering en misbruik.

Meer voorbeelden van onze impact in 2024 leest u op de speciale impactpagina's verspreid door dit jaarverslag.

OVER SDOK

Het werk van SDOK is in de jaren zestig van de vorige eeuw ontstaan als reactie op het getuigenis van Richard en Sabina Wurmbrand (zie kader). Hun voorbeeld inspireert ons dagelijks om naast vervolgte christenen te staan en met hen verbonden te zijn.

ONZE MISSIE:

**SDOK STAAT WERELDWIJD
NAAST VERVOLGDE
CHRISTENEN EN ROEPT
CHRISTENEN IN NEDERLAND OP
TOT VERBONDENHEID MET HEN.**

014

Doelstellingen en activiteiten

SDOK heeft twee hoofddoelstellingen:

Doelstelling 1: Vervolgde christenen steunen met praktische hulp en hen aanmoedigen tot volharding in hun geloof en getuigenis.

Praktische hulp wordt wereldwijd onder andere geboden door het geven van financiële steun aan gezinnen van gevangenen, het realiseren van tijdelijke opvang van christenen die uit hun familie of gemeenschap verstoten

zijn en het bieden van medische hulp aan christenen die gewond zijn geraakt door geweld. Verder verstrekt SDOK Bijbels, christelijke lectuur en andere middelen om vervolgte christenen toe te rusten.

Doelstelling 2: Christenen in Nederland inspireren en opbouwen met de verhalen en lessen van de vervolgte kerk en hen stimuleren om hun verbondenheid met vervolgte christenen praktisch te maken.

In ons eigen land brengen we de verhalen van vervolgte christenen in de huiskamers. Het doel is verbondenheid: dat christenen in Nederland en christenen wereldwijd die vervolgd worden, zich met elkaar verbonden weten als het 'Lichaam van Christus'. Dit doen we onder andere door op te roepen tot gebed, door schrijfacties en door het delen van de verhalen van vervolgte christenen via onze presentaties, via de eigen verschillende online en offline communicatiemiddelen en de media. Veel impact hebben de bijeenkomsten met buitenlandse sprekers die persoonlijk getuigen van Gods nabijheid in het lijden dat ze hebben doorgemaakt.

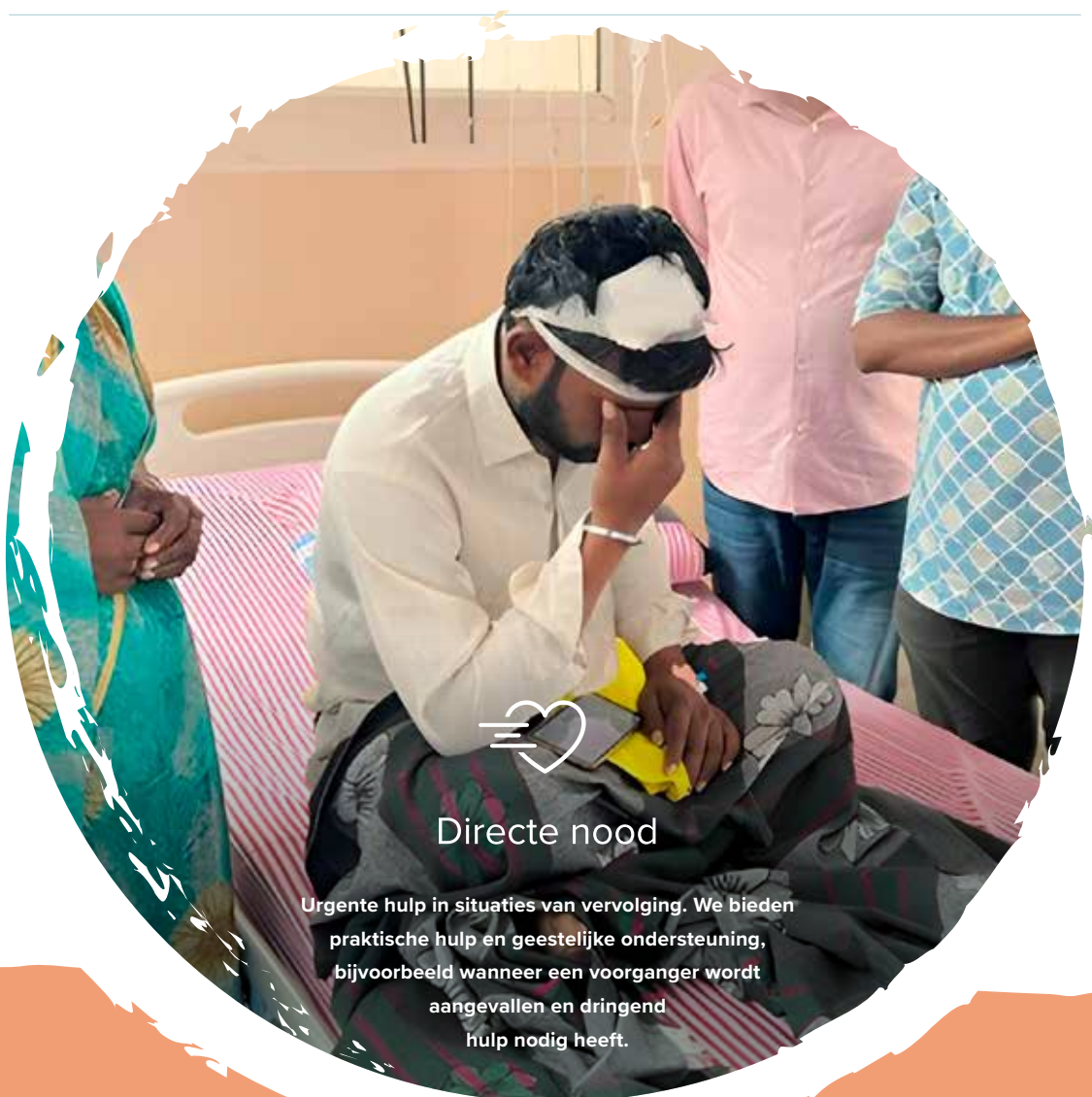
Aan SDOK is een aantal actieve ambassadeurs en vrijwilligers verbonden, door wie we de boodschap van vervolgte christenen met steeds meer Nederlandse christenen kunnen delen.

Meer informatie over SDOK (organisatie, beleid, werkwijze, etc.) is te lezen in Hoofdstuk 4 'Financiën en bedrijfsvoering'.

DE STEM VAN DE ONDERGRONDSE KERK

Richard Wurmbrand (1909-2001), een Roemeense predikant, zat veertien jaar in communistische gevangenschappen. Na zijn vrijlating in 1964 zag Richard het als zijn roeping om in het 'vrije' westen de stem te zijn van de christenen die zwaar te lijden hadden onder het communisme achter het ijzeren gordijn. Ondanks bedreigingen van de Roemeense communistische overheid, reisden Richard en zijn vrouw Sabina de wereld over om christenen op te roepen hun vervolgte broeders en zusters te ondersteunen. Van daaruit ontstond een netwerk van organisaties, die zich nog steeds verbonden weten met elkaar en met de Wurmbrands: de ICA (zie 'Samenwerkingsverbanden' op pagina 16).

Directe nood

Urgente hulp in situaties van vervolging. We bieden praktische hulp en geestelijke ondersteuning, bijvoorbeeld wanneer een voorganger wordt aangevallen en dringend hulp nodig heeft.

015

Toen 'Arjun' en 'Manish' uit India eerder dit jaar een kerkdienst bezochten, werden ze door een woedende menigte met stokken in elkaar geslagen. De twee mannen waren er zo erg aan toe dat ze moesten worden opgenomen in het ziekenhuis om behandeld te worden aan hun verwondingen.

Beide mannen hadden meerdere operaties nodig, maar hadden daar niet genoeg geld voor. Via een lokale partnerorganisatie vulde SDOK het ontbrekende bedrag aan, waardoor de broeders geholpen konden worden.

Via een van onze projecten dragen we bij aan een noodfonds bij deze lokale partner, zodat zij in acute noodsituaties, zoals de mishandeling van Arjun en Manish, direct steun kunnen bieden.

Via een van onze projecten in **Burkina Faso** konden we vorig jaar **150 vervolgte christenen en hun gezinnen** ondersteunen. Zij zijn het slachtoffer geworden van terrorisme en daardoor hun huizen en vele bezittingen kwijtgeraakt. We hebben voedselhulp geboden en hen geestelijk bij kunnen staan.

Samenwerkingsverbanden

Internationaal

SDOK is wereldwijd verbonden met zusterorganisaties in de International Christian Association (ICA). De ICA is een vereniging van leden die de verbondenheid met de grondleggers van deze organisaties, Richard en Sabina Wurmbbrand, en de betrokkenheid bij de vervolgte kerk van vandaag delen. De organisaties die zijn aangesloten bij de ICA dragen een lidmaatschapsbijdrage aan de ICA af, die hoofdzakelijk bedoeld is voor het mogelijk maken van een jaarlijkse conferentie en het stimuleren van onderlinge samenwerking. Deze bijdrage bedroeg in 2024 voor SDOK €3.318.

De bij de ICA aangesloten zusterorganisaties zijn zelfstandige organisaties. Tegelijkertijd werken ze wel nauw samen en vullen ze elkaar aan op het gebied van informatievoorziening, projectbegeleiding en toerusting. Participatie in het netwerk van zusterorganisaties is voor SDOK van cruciaal belang. Het levert instrumenten en informatie op die gebruikt kunnen worden voor het werk in Nederland. Daarnaast biedt samenwerking met zusterorganisaties SDOK toegang tot een wereldwijd netwerk van partners in landen waar christenen vervolgd worden. De kennis en ervaring die via dit netwerk beschikbaar zijn, dragen bij aan de kwaliteit en impact van ons werk.

SDOK is lid van Middle East Concern, een netwerk dat informatie deelt en vervolgte christenen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika ondersteunt.

SDOK is associate member van Religious Liberty Partnership (RLP). Deze wereldwijde organisatie werkt in veel van de landen waar ook onze projecten worden uitgevoerd en is een belangrijke bron van informatie over de situatie in deze landen.

Projectpartners

Voor het realiseren van projecten in landen en gebieden waar christenen vervolgd worden, werkt SDOK samen met verschillende lokale partners. Dit kunnen (al dan niet geregistreerde) kerken of kerkgenootschappen zijn, interkerkelijke samenwerkingsverbanden, ngo's, veldwerkers van zusterorganisaties of andere individuele lokale contactpersonen. SDOK draagt alleen gelden af aan (zuster)organisaties en personen in het buitenland als deze een overeengekomen projectbestemming hebben die gerelateerd is aan de doelstellingen van SDOK.

Verwante Nederlandse organisaties

SDOK is aspirant-lid van Prisma, een Nederlandse vereniging van christelijke ontwikkelingsorganisaties. Deze organisaties zijn actief op het terrein

van ontwikkelingssamenwerking en diaconaat wereldwijd.

SDOK stimuleert uitwisseling van informatie en samenwerking met Nederlandse organisaties waar dit het realiseren van de doelstelling van SDOK bevordert, en onderhoudt goede contacten met verwante Nederlandse organisaties.

Algemene informatie

SDOK, met de huidige naam en vorm, is formeel opgericht op 1 juni 1977. De basis voor het bestaan van SDOK is eind jaren zestig gelegd.

SDOK is statutair gevestigd te Gorinchem. In 2024 zijn de statuten gewijzigd in verband met wijziging van de governancestructuur: van bestuursmodel naar Raad van Toezichtmodel (zie pagina 36).

De stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de KvK voor Utrecht e.o. onder nummer 41177410.

Keurmerken

SDOK is in het bezit van de CBF-erkenning voor goede doelen. Door de Belastingdienst is SDOK aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Adres- en contactgegevens

SDOK
Postbus 705
4200 AS Gorinchem

Telefoon: 0183-561186
E-mail: info@sdok.nl

PRAKTISCHE STEUN AAN VERVOLGDE CHRISTENEN

018

02

SDOK STAAT WERELDWIJD
NAAST VERVOLGDE CHRISTENEN
MET PRAKTISCHE STEUN EN
BEMOEDIGING. DIT HOOFDSTUK
GEEFT INZICHT IN DE BELANGRIJKSTE
ONTWIKKELINGEN RONDOM DEZE
DOELSTELLING.

SDOK steunt vervolgte christenen met praktische hulp en moedigt hen aan tot volharding in hun geloof en getuigenis. In nauwe verbinding met en luisterend naar lokale partners en vervolgte christenen ontwikkelt SDOK voortdurend strategische en praktische projecten om vervolgte christenen wereldwijd te ondersteunen.

Doel is om hen toe te rusten om stand te houden bij moeilijkheden en vervolging, het Evangelie uit te dragen in een vijandige omgeving en bovenal hen te helpen beseffen dat ze niet alleen zijn, maar onderdeel uitmaken van het wereldwijde Lichaam van Christus.

STEUN AAN VERVOLGDE CHRISTENEN IN 2024

In 2024 heeft SDOK 128 projecten uitgevoerd in 41 landen. De relatie met lokale partners in deze landen is verstevigd en verdiept door regelmatige contacten met elk van de partners en door projectbezoeken. In 2024 werden 10 landen en 18 partners bezocht, met als doel projectcontrole en het bouwen aan de relatie. De ontmoetingen met vervolgte broeders en zusters zijn ook een wezenlijk onderdeel van deze bezoeken en van onze doelstelling. Naast hen zitten, samen bidden, elkaar opbouwen vanuit Gods Woord, aanwezig zijn – allemaal belangrijke onderdelen van wat we **ministry of presence** noemen.

In het eerste kwartaal van 2024 is besloten om aan de bestaande indeling naar regio's een categorie 'incidentele projecten internationaal' toe te voegen. Deze post wordt op nul begroot, maar kan gebruikt worden als er onverwacht inkomsten

en uitgaven zijn voor projecten die van substantiële omvang zijn. Zoals bijvoorbeeld de actie en projecten naar aanleiding van de aanslagen in Pakistan in 2023. In 2024

is deze categorie voornamelijk gebruikt voor een speciaal kerstpakkettenproject waarvoor extra fondsen zijn ontvangen.

DOELEN

In 2024 is door de afdeling International Ministry (IM) onder andere aan de volgende doelen gewerkt:

Bezoeken nieuwe partners

In de periode 2020-2023 zijn verschillende nieuwe partners toegevoegd, met name in Afrika. We hechten er belang aan om onze partners te bezoeken als basis voor verdere samenwerking. Tijdens projectbezoeken zijn er gesprekken met begunstigden, lokale leiders en bestuurders en degenen die verantwoordelijk zijn voor projectuitvoering en -administratie. In 2024 zijn er acht nieuwe partners bezocht.

Projectlanden

We vinden het belangrijk om te luisteren naar de noden van onze broeders en zusters wereldwijd en daar te zijn waar er weinig of geen anderen zijn die hen ondersteunen. Met het oog daarop is het belangrijk om voortdurend te bouwen aan een breed netwerk van contacten in werelddelen en landen, zodat de berichten over de situatie van vervolgte broeders en zusters ons blijven bereiken.

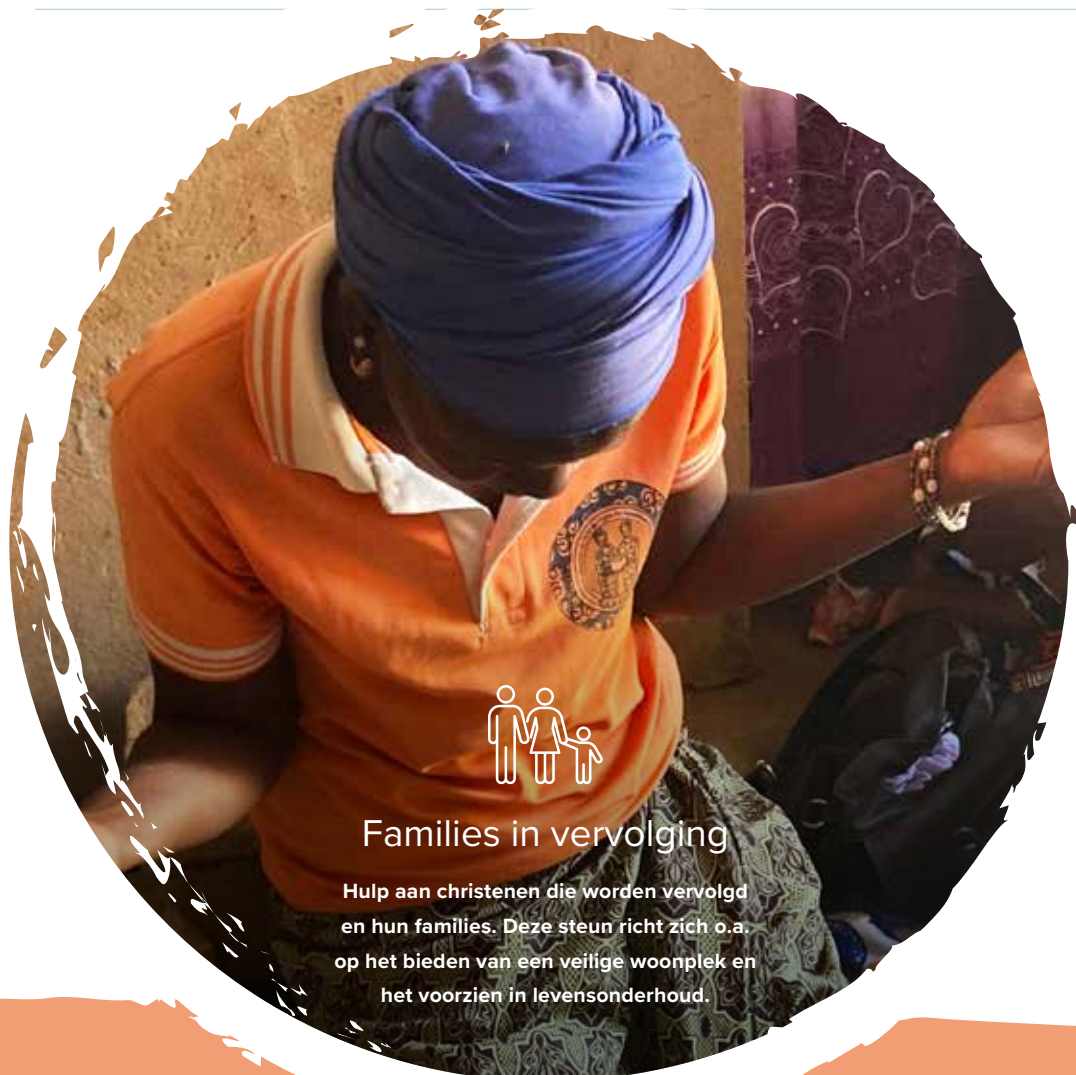
Oriëntatie

In 2024 hadden we als doel om tenminste één oriëntatiereis naar een nieuw land of nieuwe regio te maken. Op die manier bouwen we expertise op m.b.t. regio's en landen waar sprake is van (toenemende) vervolging. In 2024 is in dit kader een reis gemaakt naar een aantal landen in Zuidoost-Azië.

Projectevaluatie

We evalueren elk project dat door projectpartners uitgevoerd wordt op verschillende onderdelen aan de hand van rapportages die we ontvangen. In 2024 hebben we daarbij een methodiek ontwikkeld om tot een eindscore

Families in vervolging

Hulp aan christenen die worden vervolgd en hun families. Deze steun richt zich o.a. op het bieden van een veilige woonplek en het voorzien in levensonderhoud.

021

Annette' (24)
uit Burkina

Faso is zwanger van haar tweede kind wanneer extremistische moslims haar kerk omsingelen. Nadat de aanvallers alle kerkgangers hebben verzameld, wordt de kerk in brand gestoken. Alle vrouwen moeten buiten aan de voorkant van de kerk plaatsnemen, de mannen worden meegenomen naar de achterkant van het gebouw. Het volgende dat Annette hoort, zijn schoten. Zes mannen worden doodgeschoten, waaronder de voorganger en Annettes man, die jeugdleider is.

Negen dagen na de moord op haar man bevalt Annette van een gezonde dochter. Maar de familie van haar man geeft Annette en haar christelijke geloof de schuld van zijn dood. Onder dwang wordt geprobeerd Annette uit te huwelijken aan een ander familielid, een moslim. Annette weigert. Daardoor moet ze, met haar pasgeboren baby en zoontje, opnieuw vluchten.

Uiteindelijk komt Annette aan in de hoofdstad Ouagadougou.

Daar komt ze in contact met een partnerorganisatie van SDOK. Ze wordt opgenomen in een project waar weduwen als zij gesteund worden met onderdak, voedsel en hulp om hun leven opnieuw op te bouwen. Met deze hulp kan Annette een bedrijfje als weefster starten. Ook worden haar twee kinderen ondersteund vanuit een onderwijsproject.

Annettes verhaal staat niet op zichzelf. Er zijn heel veel vrouwen die door aanvallen tegen christenen weduwe worden en alleen voor de zorg van hun kinderen komen te staan. SDOK staat naast vrouwen als Annette met praktische hulp en bemoediging.

👉 Vorig jaar konden we via een van onze projecten **56 weduwen in Nigeria** helpen met o.a. vaardigheidstraining, financiële ondersteuning en voedselpakketten.

voor elk project te komen. Niet als doel op zich, maar om de kwaliteit van het toenemende aantal uitgevoerde projecten inzichtelijk te maken en te borgen. We gaan deze methodiek gebruiken om al onze projecten in 2024 van een eindscore te voorzien. Eind 2025 zal de methodiek geëvalueerd worden.

ONTWIKKELINGEN WERELDWIJD

Nigeria is al jarenlang een van de landen waar christenen op enorme schaal te maken hebben met geweld en vervolging vanwege hun geloof. Terroristische groepen hebben duizenden christenen gedood en ervoor gezorgd dat er miljoenen gevlucht zijn en nu elders in het land een bestaan proberen op te bouwen. De twaalf noordelijke staten van het land hebben de shariawet geïmplementeerd. De verwachting is dat christenen ook in 2025 veelvuldig te maken zullen hebben met geweld door extremistische groepen, gedwongen huwelijken en gedwongen bekeringen van met name christelijke vrouwen, tienermeisjes en kinderen.

In 2024 hadden christenen in **Burkina Faso** te maken met veel verschillende vormen van vervolging, waaronder gewelddadige aanvallen door gewapende groepen, doodsbedreigingen en gedwongen vertrek uit hun dorpen. Door een toenemende invloed van jihadistische groepen in niet alleen Burkina Faso maar de hele **sub-Sahara gordel**, zijn met name christelijke dorpen in landelijke gebieden doelwit van aanvallen. De situatie in de regio is erg instabiel en de verwachting is dat christenen in 2025 verder in het nauw komen.

De toename van het aantal arrestaties en het aantal christenen dat gevangen wordt gehouden in **Eritrea** in de afgelopen twee jaren, lijkt te wijzen op wanhopige pogingen van de regering om de controle te houden.

De vervolging van christenen in de door Rusland

bezette gebieden van **Oekraïne**, groeit systematisch. Veel bijbelgetrouwe christenen zijn in de afgelopen twee jaar ondergrondse gelovigen geworden, nadat 95 procent van de kerkgebouwen in beslag is genomen. Christenen komen in kleine groepen samen, wat onwettig is en hen in toenemende mate kwetsbaar maakt voor arrestaties, bedreiging, geweld en deportatie. Onze partners twijfelen er niet aan dat de oorlog een sterk religieuze component heeft en dat Rusland er op uit is de vrijheid van bijbelgetrouwe Oekraïense gelovigen in te perken.

India kende een toenemende vervolging van christenen in 2024 en de verwachting van onze partners is dat deze lijn in 2025 voortgezet zal worden. De vervolging kenmerkt zich door geweld, zowel fysiek als emotioneel, en richt zich op voorgangers en andere gelovigen, waaronder ook vrouwen en kinderen. Daarnaast worden kerkgebouwen verwoest en worden christenen onder valse voorwendselen gevangengezet. Ook in **Afghanistan** en **Pakistan** neemt de vervolging toe.

In **China** neemt als gevolg van de politiek van 'sinificatie' de druk op christenen toe. De overheid stelt alles in het werk om christenen te dwingen zich te onderwerpen aan de staat, die alles en iedereen in de gaten houdt en volgt. Doel is om de groei en invloed van christenen in te perken. Hoewel christenen over het algemeen niet gedood worden vanwege hun geloof, stijgt het aantal christenen dat gevangen zit.

In **Noord-Korea** heeft de staat sinds de coronapandemie de jacht op alles wat maar lijkt op buitenlandse invloed, waaronder religie, geïntensiveerd. Het ligt voor de hand dat in 2025 meer christenen gearresteerd, gevangengezet en gemarteld zullen worden en ook gedwongen moeten verhuizen als gevolg van deze politiek. Technologische ontwikkelingen maken het in zowel China als Noord-Korea makkelijker om mensen te volgen.

Nieuwe gelovigen in **Iran** en in het bijzonder

christelijke werkers en leiders, krijgen waarschijnlijk in 2025 met toenemende druk te maken. De overheid is bezorgd over de groeiende invloed van christenen. De demonstraties van de afgelopen jaren in het land hebben geresulteerd in meer onderdrukking en toenemend toezicht op christenen, huiskerken en christelijke activiteiten.

Naast de landen die hierboven genoemd zijn, zou over veel meer landen iets te zeggen zijn. De vervolging van christenen blijft in veel landen in 2025 naar verwachting op hetzelfde niveau als in 2024. Hoewel bovenstaande ontwikkelingen vanuit de mens gezien zorgen baren, mogen wij samen met christenen wereldwijd zien op God, die ons in alle omstandigheden nabij is en kracht geeft.

SDOK blijft zich inzetten om samen met bestaande en nieuwe lokale partners manieren te vinden om christenen in al deze landen en gebieden te bemoedigen en te steunen met praktische hulp, zodat zij zich actief kunnen blijven inzetten om in hun omgeving het licht van het Evangelie te laten schijnen.

PROJECTCATEGORIEËN

Vervolging heeft grote impact op de levens van christenen. Wij willen dat niemand alleen hoeft te lijden, daarom staan wij naast onze vervolgde broers en zussen met praktische hulp en bemoediging. De projecten die we steunen zijn onderverdeeld in zeven categorieën (zie grafiek hiernaast). Verspreid door dit jaarverslag is aan iedere projectcategorie een aparte pagina gewijd. Op die pagina wordt de categorie toegelicht en worden voorbeelden gegeven.

Besteding per regio

x € 1.000	2021	2022	2023	2024
Azië	559	600	613	700
Midden Oosten	292	320	492	395
Afrika	341	279	319	401
Europa/ Centraal Azië	74	95	107	145
Latijns Amerika	20	20	15	27
Incidentele projecten*				79
Totaal		1.314	1.546	1.747

*zie uitleg op pagina 20

023

Bestedingen per projectcategorie

x € 1.000	2024
Directe nood	284
Families in vervolging	252
Werkers in de frontlinie	495
Discipelschap	398
Gevangenen	84
Medische zorg	38
Kinderen & jongeren	131
Overig	65
Totaal	1.747

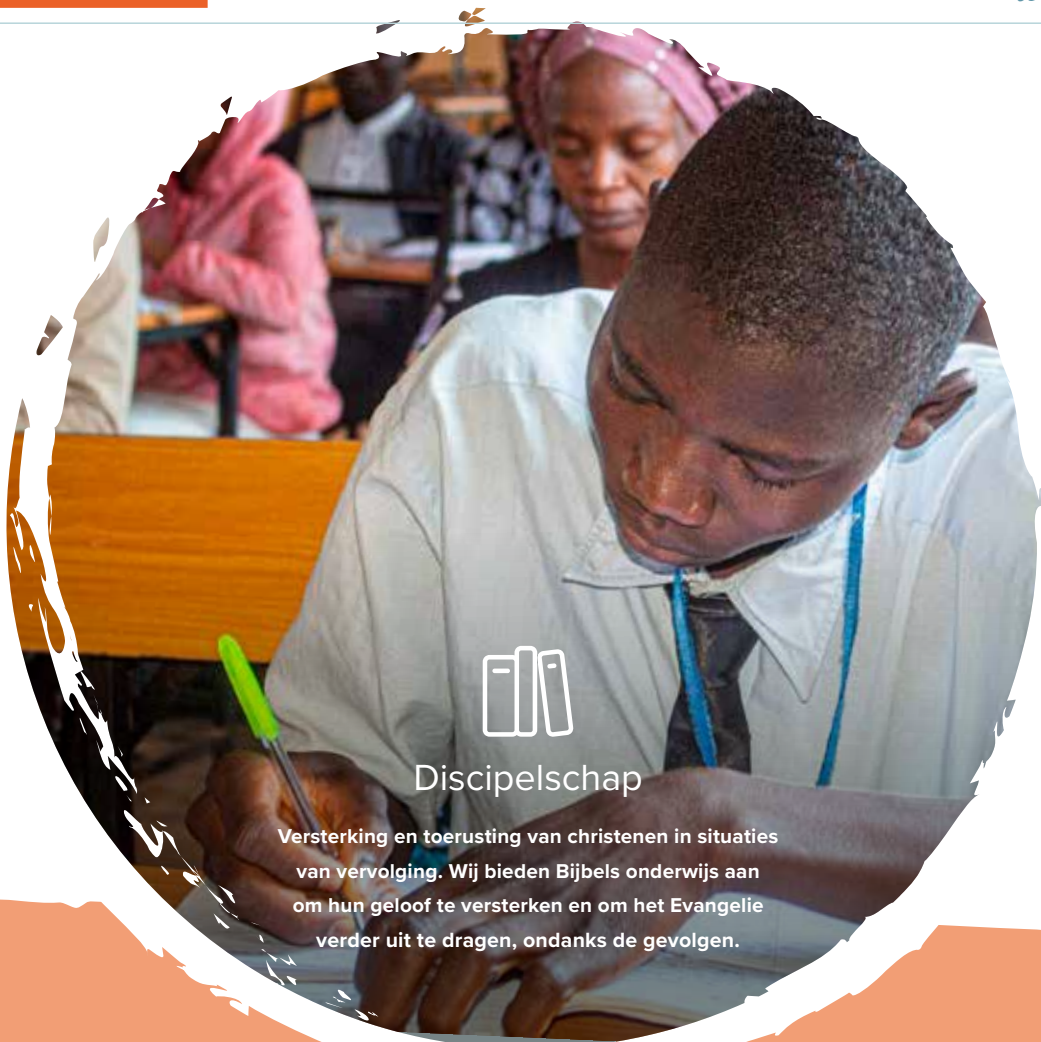

Werkers in de frontline

Directe steun aan voorgangers, evangelisten en christelijke werkers die moedig hun werk doen, ondanks vijandschap en vervolging. We geven trainingen, voorzien in christelijke materialen – zoals Bijbels – en delen motorfietsen uit.

“Mijn naam is pastor Manuel. Ik dien als voorganger in een grote stad in het noorden van Pakistan. Ik ben God dankbaar voor de motorfiets die ik vorig jaar heb ontvangen. Voorheen was reizen erg lastig en tijdrovend. Het was een grote uitdaging om afgelegen gebieden en bergdorpen te bereiken om daar het Evangelie te delen. Dankzij deze motorfiets kan ik gemakkelijker en veiliger reizen.”

 We konden vorig jaar **30 motorfietsen** geven aan evangelisten in India, Pakistan en Vietnam. Hiermee kunnen zij sneller en veiliger reizen naar afgelegen dorpen om het Evangelie te brengen en nieuwe huisgemeenten te starten.

Discipelschap

Versterking en toerusting van christenen in situaties van vervolging. Wij bieden Bijbels onderwijs aan om hun geloof te versterken en om het Evangelie verder uit te dragen, ondanks de gevolgen.

025

“Ik ben geboren in een Islamitisch gezin. Ik leerde Christus kennen toen ik 26 jaar oud was. Ik werd actief met evangeliseren in de stad waar ik woonde. Anderhalf jaar lang heb ik dit gedaan, en in die tijd zag ik een grote honger naar Gods Woord. Ook zag ik een dringende behoefte aan mensen die meer kunnen delen uit de Bijbel.”

Yohannes uit Soedan volgde een Bijbelschool die wordt gesteund door SDOK. Studenten aan deze Bijbelschool volgen een intensief jaar van studie en stage om zich daarna in hun thuisland in te zetten voor het Evangelie en het geven van Bijbels onderwijs aan pasbekeerde christenen.

“Ik ben dankbaar voor de training die ik mocht ontvangen en kijk ernaar uit om me te richten op

de moslimgemeenschap in Soedan en hen met het Evangelie bekend te maken. Ik heb op de Bijbelschool geleerd hoe ik op de juiste manier gesprekken met moslims kan beginnen en hoe ik effectief over Christus kan spreken zonder dat de luisteraar in de verdediging schiet. Het heeft mij ook geholpen om misverstanden en verkeerde ideeën die moslims over het christendom hebben, recht te kunnen zetten.”

In meerdere landen geven we

discipelschapstraining aan vervolgte christenen.

We leren hen Gods Woord beter te begrijpen, bieden handvatten om het Evangelie verder uit te dragen en standvastig te blijven staan als vervolging hen treft.

Via een van onze discipelschapsprojecten vorig jaar droegen we bij aan de zorg voor en training van **200 vervolgte christenen in Nigeria**.

COMMUNICATIE & FONDSENWERVING

026

03

IN NEDERLAND GEEFT SDOK VERVOLGDE CHRISTENEN EEN STEM EN GEVEN WE HUN INSPIRERENDE LESSEN DOOR. IN DIT HOOFDSTUK LEEST U OVER ONZE ACTIVITEITEN OP HET GEBIED VAN COMMUNICATIE EN FONDSENWERVING IN 2024.

Het team Communicatie & Fondsenwerving bestaat uit negen medewerkers en wordt ondersteund door een aantal vrijwilligers. Gezamenlijk zetten zij zich in voor de tweede hoofddoelstelling van SDOK: toerusting en betrokkenheid onder christenen in Nederland. In 2024 kende het team Communicatie & Fondsenwerving verdere groei qua acties en middelen.

We mochten veel mensen bereiken, onder andere door twee tournees met sprekers vanuit de vervolgte kerk.

COMMUNICATIE EN FONDSSENWERVING IN 2024

Het bereik van de meeste communicatiemiddelen is verder gegroeid in 2024. Door reacties van lezers en luisteraars blijkt dat we de juiste snaar raken. De inkomsten stegen met zo'n 21% ten opzichte van 2023.

Magazine STEM

In 2024 hebben we een opschoonactie uitgevoerd onder abonnees van ons magazine. Analyse van de database maakte duidelijk dat veel mensen het magazine al langere tijd ontvingen, maar geen verdere activiteit lieten zien. Om de kosten van het magazine in lijn te houden met andere kostenposten, hebben we deze mensen gevraagd of ze het magazine nog wilden ontvangen. Hierdoor is het aantal abonnees met enkele duizenden gedaald. De financiële ruimte die daarmee ontstaat, kunnen we gebruiken om nieuwe middelen te ontwikkelen om christenen in Nederland te betrekken bij het werk van SDOK.

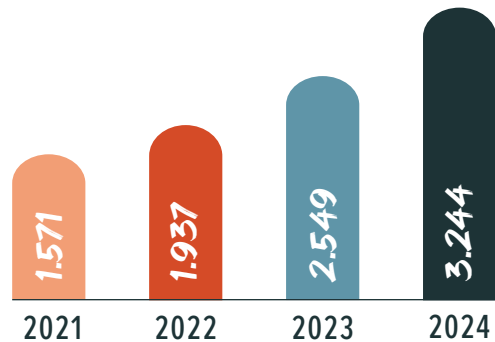
“Het blad STEM vind ik echt indrukwekkend: zowel de verhalen om te lezen als de vragen om zelf te overdenken. Het maakt me zelf weer bewust hoe rijk we zijn met de vrijheid van geloven in Nederland.”

“STEM inspireert me vaak en helpt me om te bidden voor vervolgte christenen en na te denken over mijn eigen leven als christen.”

Podcast

Er werden in 2024 dertien nieuwe afleveringen van podcast 'De Stem' gerealiseerd. Het aantal volgers op podcastplatforms is gestegen met ongeveer 650 luisteraars, het aantal beluisteringen zelfs met meer dan 10.000. De podcast heeft een trouw luisterpubliek, waarvan we hopen dat het verder groeit in 2025. De podcast krijgt een waardering van 5 op een schaal van 5.

Aantal volgers podcast (Spotify/Apple)

Gevangenen

In veel landen zitten christenen in de gevangenis vanwege hun geloof. Wij staan naast hen en de achtergebleven gezinnen met financiële hulp, bemoediging en gebed.

Stel je voor dat je wordt weggerukt van je familie en je thuis, simpelweg omdat je vasthoudt aan je geloof. Dit was de realiteit van voorganger Luul. Hij bracht veertien jaar door in Eritrese gevangenis omdat hij een bloeiende evangelische ondergrondse kerk leidde. Zijn 'misdaad'? Jezus volgen en meer dan vijfhonderd mensen tot geloof leiden.

Luul werd zonder enige vorm van proces veroordeeld en kreeg nooit de kans om in beroep te gaan. Hij werd lange tijd vastgehouden in een piepkleine cel. Hij werd vastgebonden, geslagen en regelmatig gemarteld. Toch hield hij vast aan zijn geloof. Hij leidde zelfs soldaten en gevangenisbewakers tot Christus – een daad die hem opnieuw zware martelingen opleverde.

Na veertien jaar werd Luul eindelijk vrijgelaten. Hij wist uit

Eritrea te ontsnappen en werd vorig jaar

herenigd met zijn vrouw Grace en hun dochter Wisdom. Het verhaal van Luul – arrestatie vanwege christelijke activiteiten, martelingen, gevangenschap en gedwongen vlucht – is helaas geen uitzondering.

SDOK ondersteunde Luul en zijn gezin terwijl hij gevangen zat. Luul zegt dat het gebed en de steun die hij wereldwijd ontving hem hielpen om al die jaren sterk te blijven.

 Via één van onze projecten droegen we in het afgelopen jaar bij aan de ondersteuning van **300 gevangenen en hun gezinnen in Eritrea**. We hebben o.a. voedselhulp, medicijnen, kleding en financiële steun gegeven.

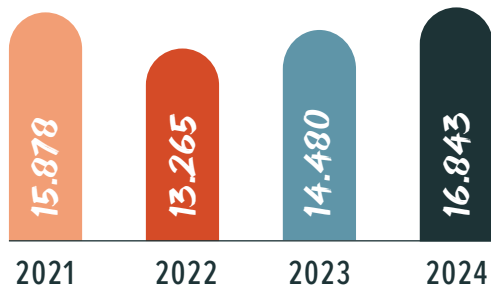
Fondsenwerving

De doelen die we op het gebied van fondsenwerving hadden gesteld voor 2024 zijn behaald. Groei zat onder andere in de inkomsten van projectgerelateerde grotere donoren (bijna 30% meer inkomsten ten opzichte van 2023). Ook het aantal nieuwe maandelijkse gevers is fors toegenomen met ruim 37%. We zijn ontzettend dankbaar voor deze groei in betrokken donateurs.

Qua capaciteit op fondsenwerving was 2024 een turbulent jaar. Een collega nam afscheid, waarna een andere collega tijdelijk meer ging werken om te ondersteunen. Dankzij deze tijdelijke oplossing is het ons gelukt om toch onze doelstellingen te behalen.

Aantal donateurs

030

Bijeenkomsten

Op twee momenten in het jaar hebben we bijeenkomsten gehouden met buitenlandse sprekers. Een van hen was **broeder Ahn uit Noord-Korea**. Hij was, samen met twee medewerkers van onze zusterorganisatie uit Zuid-Korea, ongeveer een week bij ons te gast. Zo'n 1.500 mensen luisterden naar zijn bijzondere verhaal tijdens ons event in Het Kruispunt in Barneveld. Verder sprak hij voor honderd studenten van een Bijbelschool en voor meerdere groepen ondernemers.

“Events zoals dit zorgen ervoor dat ik weer meer aangespoord word om voor mijn vervolgde broers en zussen te bidden. Dat kan ik doen en ik wil het ook, maar vaak word ik zo opgeslokt door de dagelijkse zorgen en beslommeringen en de drukte op het werk, dat het weer vervaagt. Op zo'n avond ontdek ik weer dat we één kerk zijn, één familie, en dat als één lid lijdt, wij allemaal lijden.”

“Prachtig om te horen hoe onze vervolgde broers en zussen zo dicht bij Jezus leven. Dit houdt ons ook dicht bij de kern: Jezus Christus alleen!”

De andere spreker was **zuster Tuwen uit Eritrea**. Het bijzondere is dat SDOK al jaren bij haar betrokken is. Medewerkers en mensen uit de achterban hebben jarenlang voor haar gebeden toen ze gevangen zat in Eritrea. Het was ontzettend mooi om haar in ons midden te kunnen verwelkomen. De verschillende bijeenkomsten met Tuwen zijn door bijna duizend mensen bezocht, onder andere tijdens twee bijeenkomsten in Kampen en Goes.

“Het persoonlijke verhaal van Tuwen was zo indrukwekkend! En zeker de nabijheid van de Heere op momenten dat ze het heel erg nodig had, dat was zo bijzonder.”

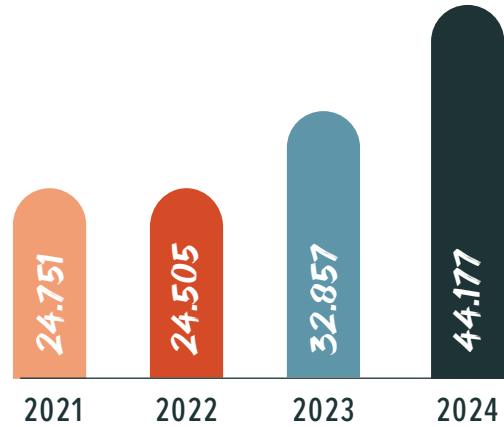
Presentaties

In 2024 hebben we 120 spreekmomenten gehad: gelegenheden waar we op uitnodiging de verhalen en lessen van vervolgde christenen deelden. Deze presentaties vonden voornamelijk plaats in kerken (58%) en verder onder andere op scholen (15%) en in woonzorgcentra (10%). In totaal bereikten we met onze presentaties 9.000 volwassenen, jongeren en kinderen. Het aantal presentaties en de mensen die we daarmee bereikten, was lager dan in 2023. In 2025 willen we op dit gebied groei realiseren.

Media

In 2024 waren we ongeveer even vaak zichtbaar in de media als het jaar daarvoor. Meerdere persberichten werden opgepakt door christelijke media. Het Reformatorisch Dagblad publiceerde opinieartikelen van onze directeur en van onze bestuursvoorzitter. Ook verscheen er een artikel in De Waarheidsvriend naar aanleiding van de 'Internationale Dag van Gebed'. Op verschillende momenten werden SDOK-medewerkers geïnterviewd door GrootNieuwsRadio.

Lezers online verhalen

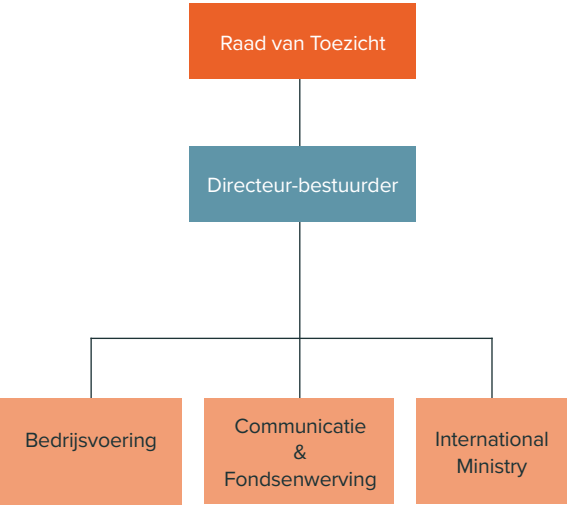
FINANCIËN & BEDRIJFSVOERING

032

04

IN DIT HOOFDSTUK WORDT EEN
BEELD GEGEVEN VAN DE ORGANI-
SATIE VAN SDOK EN WORDEN IN
VOGELVLUCHT DE BELANGRIJKSTE
FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN IN
2024 GESCHETST.

ORGANISATIE

Organisatiestructuur

Het primaire proces binnen SDOK vindt plaats binnen twee afdelingen: de afdeling *Communicatie en Fondsenwerving* en de afdeling *International Ministry*. Daarnaast is er een ondersteunende afdeling *Bedrijfsvoering* (verantwoordelijk voor financiën, facilitaire zaken, HRM en secretariaat). De drie afdelingen worden ieder aangestuurd door een manager. De afdelingsmanagers worden aangestuurd door de directeur-bestuurder (tot december 2024 was dat de directeur, zie volgende paragraaf). De directeur-bestuurder en de drie managers vormen samen het managementteam van SDOK.

034

Overzicht bestuursleden

Naam	functie RvB (t/m 10-12-2024)	functie RvT (vanaf 10-12-2024)	Woonplaats	Beroep	Aftredend per
Ds. H.J. van der Veen	voorzitter	voorzitter	Sliedrecht	emeritus predikant	2027
C.P. den Bok	secretaris	(afgetreden)	Wijngaarden	docent MBO	2024
Drs. W. van Ginkel RA	penningmeester	voorzitter financiële commissie	Renswoude	directeur bedrijfsvoering Leger des Heils	2025
Mr. D. Alblas AA	lid	lid	Nieuwerkerk a/d IJssel	advocaat	2025
H.C.M. van Nieuwenhuijse - Thijsen	lid	(afgetreden)	Waarde	auteur, redacteur	2024

Nevenfuncties van Drs. W. van Ginkel zijn: voorzitter Stichting 3xM, penningmeester St. Gipsy Mission, bestuurslid CU Renswoude

Medische zorg

Ondersteuning van christenen die gewond zijn geraakt of lijden onder een slechte gezondheid als gevolg van vervolging. Dit doen we bijvoorbeeld door het geven van psychosociale zorg en medische behandelingen.

Joshu's dorp werd in tien jaar tijd drie keer aangevallen door Boko Haram.

"Op 6 juni 2013 viel Boko Haram ons dorp binnen. Ze gingen van huis tot huis en vermoordden mensen. Zestien dorpelingen vonden de dood, waaronder mijn jongere broer. Eén van mijn vrienden raakte gewond. Door Gods genade kon hij snel naar het ziekenhuis worden gebracht.

Ondanks het verdriet en gemis probeerden we ons leven voort te zetten, maar een paar dagen later kwamen de aanvallers terug. Dit keer doodden ze elf mensen en ontvoerden ze zes vrouwen. Toen vluchtten we weg uit het dorp. We moesten alles achterlaten.

In 2016 keerden we terug naar ons dorp. Maar na een aantal jaren van rust werden we opnieuw aangevallen. Veel huizen, die we met moeite hadden herbouwd, werden in brand gestoken. Het beetje voedsel dat

we hadden, werd meegenomen of vernietigd.

Ik heb dingen gezien die ik nooit eerder hardop uit durfde te spreken, maar door de psychosociale training die ik heb ontvangen via SDOK, durf ik mijn verhaal te delen. Zo was er een meisje in ons dorp dat smeekte om het leven van haar vader. Ze rende naar hem toe en omhelsde hem. Op dat moment werden ze beiden doodgeschoten. Zo vonden we hen samen, in elkaars armen. Elke keer als ik daaraan denk, voel ik een vreselijke pijn in mijn hart en in mijn lichaam. Maar nu ik het heb gedeeld, voel ik me opgelucht en leer ik het bij God te brengen. Dat verlicht de pijn."

 Via één van onze projecten in **Centraal-Azië** steunden we vorig jaar zo'n **35 vrouwen** die vanuit de islam christen geworden zijn. We konden hen bijstaan met psychologische hulp, zodat zij leren krachtig te staan in situaties van vervolging, trouw te blijven aan het christelijk geloof en hun kinderen te beschermen, ondanks de moeilijke omstandigheden.

Bestuur / Raad van Toezicht

SDOK werd bestuurd door een onafhankelijk bestuur op afstand en operationeel geleid door een directeur die rechtstreeks verantwoording aflegde aan die Raad van Bestuur. Vanaf eind 2023 is de overstap voorbereid naar een nieuwe governancestructuur met een Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder. Deze wijziging is op de bestuursvergadering van 10 december 2024 doorgevoerd. Twee bestuursleden zijn per die datum afgetreden i.v.m. het verstrijken van hun bestuurstermijn, de andere drie zijn toegetreden tot de Raad van Toezicht. Vervolgens is begonnen met het werven van nog twee RvT-leden, die begin 2025 geïnstalleerd zijn. Raad van Toezichtleden worden voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen maximaal tweemaal herkozen worden. Bij invulling van vacante posities vormen profielschetsen over de kwaliteiten en competenties voor deze functies het uitgangspunt. De samenstelling van het oorspronkelijke bestuur en de nieuwe Raad van Toezicht, alsmede de nevenfuncties van de leden, worden weergegeven in de tabel op de vorige pagina.

Statutenwijziging

In het proces van de structuurwijziging zijn ook de statuten gewijzigd. De taak van de directeur-bestuurder is in de statuten als volgt geformuleerd: “De directeur-bestuurder is belast met het besturen van de stichting, onder toezicht van de Raad van Toezicht. Aan de directeur-bestuurder komen in de stichting alle taken en bevoegdheden toe, die niet door de wet of de statuten aan andere organen zijn opgedragen. De directeur-bestuurder bepaalt het beleid, stelt de financiële richtlijnen vast en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding”. De taak van de Raad van Toezicht is volgens de statuten: “toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting. De Raad van Toezicht staat het bestuur met raad terzijde.”

Ook het huishoudelijk reglement en het directiestatuut zijn inhoudelijk gewijzigd en samengevoegd in een ‘Reglement goed bestuur en toezicht van SDOK’.

Medewerkers

Het team van medewerkers van SDOK bestond eind 2024 uit 18 personen. De verdeling van de totale inzet van medewerkers in fte over de belangrijkste activiteiten van SDOK is zichtbaar gemaakt in de tabel (stand einde 2024). De lichte daling ten opzichte van de fte per einde 2023 heeft te maken met het vertrek van een medewerker in 2024, voor wie een vervanger start in 2025. Het volledige team van SDOK heeft in mei een tweedaagse teamtraining/teambuilding gevolgd.

Inzet fte per activiteit	Per einde 2023	Per einde 2024
Toerusting en betrokkenheid	5,6	5,4
Steun vervolgde christenen	2,7	2,7
Fondsenwerving	2,5	2,2
Beheer en administratie	2,5	2,6
Totaal	13,2 19 pers.	12,8 18 pers.

Salaris en arbeidsvoorwaarden

SDOK heeft een eigen arbeidsvoorwaardenpakket en salarisregeling. Voor de salariering wordt de salarisstructuur van de CAO Rijk gevolgd. Daarbinnen heeft vanaf medio 2024 een substantiële loonsverhoging plaatsgevonden, als onderdeel van de nieuwe CAO Rijk (1-7-2024 t/m 31-12-2025). Het functiegebouw van SDOK wordt periodiek getoetst door een externe partij. Het salaris van de directeur-bestuurder is opgenomen in de jaarrekening verderop in dit jaarverslag.

Vrijwilligers

SDOK heeft een poule van zo'n vijftien actieve vrijwilligers, die ingezet worden voor verschillende taken, bijvoorbeeld ter ondersteuning van het secretariaat en bij events. De aansturing van de vrijwilligers wordt eveneens

door een vrijwilliger uitgevoerd. Het vrijwilligersbeleid is in 2024 geëvalueerd en op punten aangepast.

Beleidsplan

Leidend voor het jaar 2024 was het jaarplan, dat is gebaseerd op het strategische meerjarenbeleidsplan 2022- 2025. Het meerjarenbeleidsplan bevat een aantal strategische prioriteiten die de koers van de organisatie voor de betreffende periode bepalen. De jaardoelen worden hiervan afgeleid. Monitoring van de jaardoelen vindt plaats per kwartaal. De resultaten hiervan worden aan de hand van kwartaalrapportages geëvalueerd binnen het managementteam van SDOK en gedeeld met het bestuur / de Raad van Toezicht.

Resultaat- en ontwikkelingsgerichte werkwijze

SDOK hanteert voor alle projecten een resultaat- en ontwikkelingsgerichte werkwijze. Elk project heeft een relatie met de doelstellingen van SDOK en bevat zo concreet mogelijk beschreven doelen. Een projectvoorstel wordt binnen de betreffende afdeling gedeeld en na goedkeuring uitgevoerd onder verantwoordelijkheid en coördinatie van de projectverantwoordelijke. Ook de terugkoppeling en evaluatie vindt plaats binnen de afdeling. Hierbij is veel aandacht voor verbetering en ontwikkeling. De resultaten van de projecten worden meegenomen in de kwartaalevaluaties van management en bestuur / Raad van Toezicht.

Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

Er is in 2024 regelmatig aandacht gegeven aan het onderwerp **vitaliteit**. Behalve dat iedere medewerker zowel thuis als op kantoor optimaal arbo-proof kan werken, is voorlichting gegeven over de risico's van beeldschermwerk. Wandelen in de pauze wordt aangemoedigd, er is 'kantoorfruit' beschikbaar en ook is er een tafeltennistafel aangeschaft om te stimuleren in beweging te komen. Medewerkers hebben de mogelijkheid gekregen deel te nemen aan een preventief medisch onderzoek.

Op het vlak van **ict** wordt continu de veiligheid gemonitord en wordt door onze ict-partner proactief geadviseerd.

Qua **financiën** is extra aandacht besteed aan sanctiewetgeving, onder andere door standaard checks in te bouwen in betaalprocedures, waarmee geborgd wordt dat betalingen niet de sanctiewetgeving of WWFT overtreden.

Jaarplan 2024

De doelstellingen in het jaarplan 2024 zijn grotendeels gerealiseerd. In de hoofdstukken 2 en 3 van dit jaarverslag zijn de belangrijkste resultaten op het vlak van praktische steun aan vervolgte christenen (hoofdstuk 2) en communicatie en fondsenwerving (hoofdstuk 3) vermeld; de financiële resultaten staan verderop in dit hoofdstuk.

VERANTWOORDINGSVERKLARING

SDOK is een CBF-Erkend goed doel. Dat betekent onder andere dat we op verantwoorde wijze invulling geven aan drie belangrijke principes van goed bestuur. Deze principes zijn uitgewerkt in de verantwoordingsverklaring, waarvan hieronder een samenvatting wordt gegeven. De jaarrekening en de bijbehorende controleverklaring van de accountant zijn opgenomen in het tweede gedeelte (hoofdstuk 5) van dit jaarverslag.

Principe 1: Scheiding tussen toezicht houden, besturen en uitvoeren

NB Vanaf 10-12-2024 is de governancestructuur van SDOK gewijzigd (zie pag. 36). Onderstaande alinea's gelden voor de nieuwe situatie.

De dagelijkse leiding van de organisatie is in handen van het bestuur (in de persoon van de directeur-bestuurder). De rol van de directeur-bestuurder is zowel beleidsinitieërend als uitvoerend.

De Raad van Toezicht (RvT) is statutair belast met het toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting. Ook staat de RvT het bestuur met raad terzijde.

Kinderen en jongeren

Ondersteuning en hulp aan kinderen en jongeren die te maken hebben met vervolging. Door het bieden van een veilige opvang, het organiseren van christelijke kampen en het financieren van schoolgeld en -materialen worden zij bemoedigd en krijgen zij hoop voor de toekomst.

In het noorden van India weten

veel kinderen niet wie Jezus is.

De meeste Indiërs zijn hindoe en willen niet dat hun kinderen iets over Jezus weten. Toch konden er afgelopen zomer ruim 1.200 kinderen bereikt worden met het Evangelie!

De kinderen namen deel aan christelijke kinderkampen. Elke huiskerk bracht ongeveer zestig kinderen op de been om hen door middel van Bijbelverhalen te onderwijzen en te bemoedigen. Daarnaast was er veel tijd voor het aanleren van liedjes en voor sport en spel. De kampen werden gegeven door jongeren die een discipelschapstraining volgden bij een partnerorganisatie van SDOK. Zo konden zij wat ze geleerd hadden over evangelisatie ook direct in de praktijk brengen.

Nila (14) was aanwezig tijdens één van de kampen. Ze vertelt: "In mijn dorp werd een zomerkamp voor kinderen georganiseerd en ik kreeg de kans om eraan deel te

nemen. Dit was de eerste keer dat ik zo'n kamp bijwoonde, en het

was een ontzettend bemoedigende

ervaring voor mij. Tijdens het kamp leerde ik dat God mijn Schepper is en dat Hij mij op een wonderlijke manier heeft gemaakt met een speciaal doel. Het begrijpen van Zijn plan voor mijn leven heeft ervoor gezorgd dat ik regelmatig naar de kerk ga. Ik heb van elk moment van het kamp genoten en voel me enorm gezegend door deze ervaring. In de toekomst hoop ik vaker naar zo'n kamp te mogen."

➡ Via één van onze projecten droegen we in het afgelopen jaar bij aan een **opvanghuis in Nigeria**. Hier worden kinderen en jongeren opgenomen die wees zijn geworden of ontheemd zijn geraakt vanwege vervolging. Zij komen ze in een liefdevolle omgeving terecht en ontvangen medische zorg, psychosociale hulp, onderwijs en leren uit de Bijbel. In het afgelopen jaar konden **307 kinderen** opgevangen worden.

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van zowel RvT als directeur-bestuurder zijn schriftelijk vastgelegd in de statuten en het 'Reglement goed bestuur en toezicht van SDOK'. Dit reglement wordt periodiek geëvalueerd.

De RvT is onafhankelijk. In de statuten is onder andere opgenomen hoe de onafhankelijkheid en integriteit van de RvT wordt geborgd en hoe belangenverstrengeling (of de schijn daarvan) wordt voorkomen.

Het functioneren van de directeur-bestuurder wordt jaarlijks door de RvT geëvalueerd. Ook evalueert de RvT jaarlijks zijn eigen functioneren.

Principe 2: Optimale besteding van middelen

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de optimale besteding van de middelen van de stichting. Besteding vindt plaats op basis van projectplannen die gebaseerd zijn op het door de RvT vastgestelde jaarplan en de jaarbegroting. Voor nieuwe projecten die zich in de loop van het jaar aandienen en die buiten de kaders van het jaarplan en de begroting vallen, worden aparte projectvoorstellen ter goedkeuring aan de directeur-bestuurder voorgelegd.

Evaluatie van de activiteiten van SDOK vond in 2024 doorlopend plaats en is samengevat in de vier kwartaal-rapportages die voor de RvT zijn opgesteld. De integrale evaluatie over 2024 is opgenomen in dit jaarverslag.

Principe 3: Optimale relaties met belanghebbenden

SDOK werft uitsluitend fondsen via particuliere donateurs, bedrijven, instellingen en kerken. Vertrouwen van haar achterban is essentieel om het werk van SDOK voort te kunnen zetten. Op diverse manieren informeert SDOK haar achterban daarom over activiteiten. Er is een klachtenprocedure om eventuele klachten op een betrokken en objectieve wijze af te handelen. In 2024 is van deze procedure geen gebruik gemaakt.

Met organisaties of personen die steun ontvangen, onderhoudt SDOK functionele, betrokken maar ook zakelijke contacten, om de zuiverheid van beoordeling en evaluatie te kunnen garanderen.

In hoofdstuk 3 van dit jaarverslag wordt de wijze waar-

op SDOK met haar belanghebbenden communiceert nader toegelicht. In de risicoparagraaf verderop in dit hoofdstuk wordt het onderwerp integriteit toegelicht.

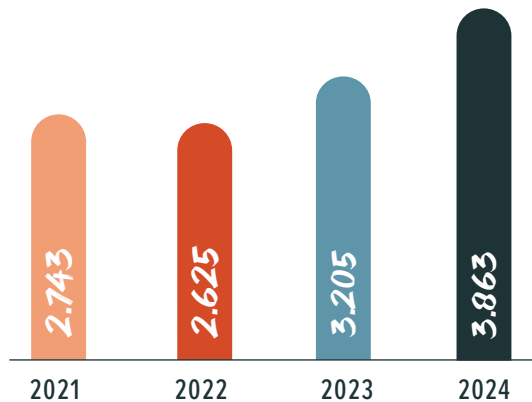

**WE LEVEN IN
HEEL MOEILIJKE
OMSTANDIGHEDEN, MET DE
OORLOG DIE OM ONS HEEN
WOEDT IN ALLE STEDEN.
MAAR HET BESTUDEREN
VAN DE BIJBEL HEEFT
EEN GROTE IMPACT OP ME
GEHAD. DE HEERE TROOST
ONS DOOR ZIJN WOORD.**

Een Broeder uit Soedan over
de training 'Bijbeluitleg'

Baten totaal (€ x1000)

FINANCIEEL RESULTAAT 2024

Analyse baten en lasten

In 2024 ontving SDOK €3.862.734 aan baten. Dat was 19% meer dan de begrote inkomsten. Omdat deze overschrijding pas plaatsvond in de laatste maanden van het jaar, is de begroting qua bestedingen niet tussentijds opgehoogd. De bestedingen kwamen wel 3% hoger uit dan begroot, maar dat was het gevolg van de toegenomen uitvoeringskosten, o.a. door een loonsverhoging in de CAO Rijk.

Door de fors hogere inkomsten en minder fors gestegen uitgaven eindigden we het boekjaar met een positief resultaat van €355.937, in plaats van het begrote negatieve resultaat van €-164.535. De liquide middelen namen hiermee opnieuw toe.

Bijzonderheden

In het totaal valt een aantal baten op vanwege de omvang (boven €50.000): twee nalatenschappen van resp. €140.000 en €61.584 en drie donaties van ondernemers, te weten €150.000, €71.715 en €50.000. Bijzonderheden in de lasten zijn niet te noemen. Ook zijn er geen baten of lasten uit voorgaande jaren die vermeld moeten worden.

Continuïteit

SDOK zet sterk in op structurele inkomsten, om daarmee een stabiel niveau van inkomsten te kunnen begroten. Structurele inkomsten bestaan uit doorlopende machtingingen en periodieke schenkingsovereenkomsten. In 2024 is via deze machtigingen en overeenkomsten €630.000 ontvangen.

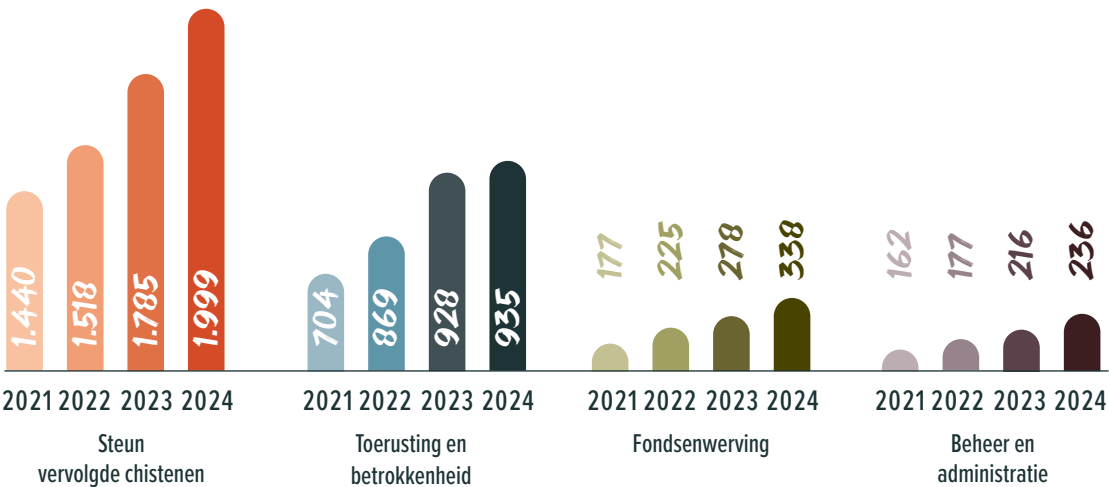
Fondsenwerving

Fondsenwerving is in de praktijk vooral gekoppeld aan de activiteiten die vanuit de hoofddoelstelling Toerusting en betrokkenheid worden uitgevoerd. Fondsenwerving onder particulieren werd in 2024 gedaan via de eigen communicatie-uitingen (online en offline mailingen, sociale media, advertenties). Ook via presentaties in kerken en op scholen werd geworven onder particulieren. SDOK ontvangt ook donaties van bedrijven en van organisaties zonder winstoogmerk. Fondsenwerving bij die categorieën gaat voornamelijk via één-op-één contacten, dan wel via netwerken.

Verhoudingen

In 2024 is 84% van de uitgaven besteed aan de twee doelstellingen ('steun aan vervolgte christenen' en 'toerusting en betrokkenheid'; zie hoofdstuk 1). Dat is een procent hoger dan oorspronkelijk begroot. De wervings-

Verdeling uitgaven (€ x1000)

kosten bedroegen 9,6% van de totale lasten (begroot 10%), en de kosten voor beheer en administratie 6,7% (begroot 6,9%). Het percentage wervingskosten van de totale baten komt op 8,7% (begroot 10,3%).

Reserves en fondsen

SDOK houdt enkele reserves aan:

- een continuïteitsreserve, ter grootte van de uitvoeringskosten van zes maanden;
- een bestemmingsreserve, bestemd voor projectbestedingen op het gebied van praktische steun aan vervolgde christenen;
- een overige reserve voor onvoorziene uitgaven.

In hoofdstuk 5 (jaarrekening) worden deze reserves vermeld. In dat hoofdstuk (paragraaf 'grondslagen') wordt ook het beleid met betrekking tot bestemmingsfondsen genoemd.

CONTROLE

We hebben als SDOK kwaliteit hoog in het vaandel staan. Om de kwaliteit van onze activiteiten te toetsen en te borgen, zijn er binnen SDOK verschillende interne en externe controlemechanismen.

Interne controle

Intern wordt sterk waarde gehecht aan de cyclus van begroten, uitvoeren en evalueren. De belangrijkste bron van informatie voor de directeur-bestuurder zijn de kwartaalrapportages (samengesteld door de verschillende managers/budgethouders) en verslagen van projectbezoeken. Beide worden ook gedeeld met de Raad van Toezicht. De kwartaalrapportages bevatten zowel inhoudelijke als financiële informatie over de voortgang van de verschillende onderdelen van het werk van SDOK.

Controle door accountant

De controle van de jaarrekening 2024 is uitgevoerd door Visser & Visser Accountants. De eindcontrole werd uitgevoerd in april 2025. In een eindgesprek met de directeur-bestuurder en de voorzitter van de auditcommissie van de Raad van Toezicht heeft de accountant verantwoording afgelegd over de uitgevoerde controle. De getekende controleverklaring is opgenomen in hoofdstuk 5 van dit jaarverslag.

CBF

SDOK is door het CBF erkend als goed doel. De Erkenning is het enige officiële keurmerk van de goede doelen in Nederland. Goede doelen met een Erkenning

voldoen aan de criteria van het CBF en laten zich ieder jaar vrijwillig toetsen door het CBF.

RISICOPARAGRAAF

Integriteit

SDOK hanteert als uitgangspunt voor haar integriteitsbeleid de *handreiking integriteitssysteem* van Goede Doelen Nederland. In deze handreiking worden aanbevelingen gedaan voor het integriteitsdossier. Naast een fraudeprotocol, een klachtenregeling en een gedragscode heeft SDOK een meldingsprocedure integriteitsschendingen ontwikkeld die voorziet in communicatie met zowel de interne als de externe organisatie.

Het integriteitsbeleid is van toepassing op iedereen die SDOK vertegenwoordigt: medewerkers, vrijwilligers, ambassadeurs, de directeur-bestuurder en RvT-leden. Zowel personen binnen als buiten SDOK kunnen (mogelijke) integriteitsschendingen door SDOK-vertegenwoordigers melden. Dat melden kan al dan niet na een voorportaalgesprek met interne of externe vertrouwenspersonen. Als interne vertrouwenspersonen (IVP) zijn twee personen aangesteld die nauw verbonden zijn aan SDOK. Als externe vertrouwenspersoon is met het bedrijf Sharement een overeenkomst aangegaan. Het bedrijf Restment fungeert als externe integriteitsfunctionaris en extern meldpunt en adviseert SDOK gevraagd en ongevraagd over integriteit. Tenminste eenmaal per jaar vindt een gesprek plaats met een vertegenwoordiger van beide externe partijen.

De interne vertrouwenspersonen hebben in 2024 een training gevolgd over de rol en taken van de IVP. Daarnaast zijn ze aanwezig geweest bij een teamtraining over integriteit, waarop onder andere verschillende casussen werden besproken en er onder leiding van een externe trainer aandacht besteed werd aan het onderwerp grenzen aangeven.

In 2024 zijn er geen meldingen gedaan van (vermoedelijke) integriteitsschendingen door SDOK-

vertegenwoordigers.

Inkomsten

SDOK is voor haar inkomsten afhankelijk van giften van particulieren, kerken, bedrijven, scholen en organisaties. De liquide middelen worden niet belegd en zijn direct in te zetten in het belang van de organisatie.

Het aantal structurele donateurs zorgt ervoor dat het financiële risico voor de organisatie beperkt is. Daarnaast zijn de goede naam en de huidige zichtbaarheid van de organisatie bij de achterban van groot belang en zorgen zij voor stabiel groeiende inkomsten.

Protocol AVG

Sinds 1 januari 2016 geldt landelijk de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat organisaties direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zodra zij een ernstig datalek hebben. In sommige gevallen moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen. SDOK heeft een protocol op het gebied van datalekken, als onderdeel van het AVG-beleid van SDOK. In 2024 is geen sprake geweest van een datalek.

SPEERPUNTEN 2025

Op driekwart van de meerjarenbeleidsperiode 2022-2025 kunnen we met dankbaarheid constateren dat de beoogde groei in inkomsten en impact is gerealiseerd. We hopen die gestage groei ook in 2025 te zien doorzetten. Hieronder worden vanuit de jaarplannen van de drie verschillende afdelingen enkele speerpunten voor 2025 genoemd.

International Ministry

In 2025 zet het team van International Ministry (IM) in op het **verstevigen** van de banden met bestaande projectpartners en het investeren in bestaande contacten die mogelijk kunnen uitgroeien tot

projectpartners.

Om de kwaliteit van onze projecten beter inzichtelijk te kunnen maken en follow up te bepalen, wordt een **model van projectwaardering ingevoerd** en aan het eind van het jaar geëvalueerd.

Binnen het team wordt geïnvesteerd in kennis en vaardigheden om meer **inzicht** te krijgen in de financiële situatie van projectpartners.

Er wordt onderzocht op welke manier en met welk **projectmanagementsysteem** de ondersteunde projecten goed gemanaged kunnen worden, zodat het ook met de groei van de organisatie overzichtelijk, efficiënt en werkbaar blijft.

voornamelijk op het vlak van bewustmaken / het verkleinen van de risico's van beeldschermwerk.

In 2025 willen we een begin maken met het opstellen van een handboek Administratie Organisatie en Interne Controle (AO/IC) voor het vastleggen van procedures en werkwijzen.

Met het groeien van de organisatie in de afgelopen jaren is ook de digitale organisatie gegroeid. In 2025 zullen we meer structuur gaan aanbrengen in ons digitale archief.

Het AVG-beleid wordt geëvalueerd en waar nodig geüpdatet.

Communicatie en fondsenwerving

Vanuit de tweede hoofddoelstelling (toerusting en betrokkenheid) heeft het team van Communicatie en Fondsenwerving (C&F) jaardoelen geformuleerd rondom aan aantal kernwoorden.

In 2025 willen we nog meer christenen in Nederland **inspireren** met de verhalen en lessen van vervolgte christenen via onze communicatiemiddelen en inhoudelijke contactmomenten. We hopen meer mensen te verbinden aan onze missie. Ook op het gebied van financiën zetten we in op **groei**. Fondsenwerving wordt meer en meer integraal onderdeel van de activiteiten van C&F. We willen **zichtbaar** en benaderbaar zijn voor christenen in Nederland, zowel voor degenen die we tot onze achterban rekenen als voor mensen die ons nog niet kennen.

Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering is ondersteunend aan de organisatie. Doel is om voor de organisatie alle randvoorwaarden te creëren om de primaire processen (doelstellingen) zo goed mogelijk te laten verlopen.

Faciliteren en **ontzorgen** zijn daarbij sleutelwoorden.

In 2024 is een risico-inventarisatie en -evaluatie gehouden. In 2025 zullen de maatregelen vanuit die RI&E (verder) worden geïmplementeerd. Deze liggen

“**VERVOLGING IS EEN ZEGEN (...). OP EEN DAG ZULLEN WE BEGRIPPEN WAT DE BETEKENIS VAN DIT ALLES IS. MOGE GOD DE VERVOLGING EN DE HAAT IN DIT LAND VERANDEREN IN GENADE. IK HOOP DAT DEGENEN DIE ONS VERVOLGEN OP EEN DAG ZELF GETUIGEN VAN DE HEERE ZULLEN ZIJN. IK WIL NIET DAT MIJN KINDEREN OPGROEIEN MET HAAT, MAAR MET LIEFDE EN GENADE.**”

‘Li’, een gevangene voorganger in China

SAMENVATTING VAN DE BEGROTING 2025

	Begroting 2024	Begroting 2025
INKOMSTEN		
Inkomsten	3.253.500	3.500.000
Totaal van de baten	3.253.500	3.500.000
BESTEDINGEN		
Bestedingen aan doelstelling		
Toerusting en betrokkenheid	930.000	975.000
Steun vervolgde christenen	1.907.752	2.055.000
Overige bestedingen		
Fondsenwervingskosten	335.000	380.000
Kosten beheer en administratie	236.784	240.837
Totaal van de bestedingen	3.409.536	3.650.837
SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		
Saldo financiële baten en lasten	-8.500	-8.500
RESULTAAT	-164.536	-159.337

Toelichting begroting

De basis voor de begroting vormt de meerjarenbegroting 2022-2025. De begroting voor 2025 hierboven is vastgesteld eind 2024. De begroting gaat uit van een groei van inkomsten van 8% ten opzichte van de begroting van 2024, en 7% meer bestedingen. Zowel in 2024 als in 2025 is een negatief resultaat begroot: we begroten om meer uit te geven dan we ontvangen, om daarmee de liquide middelen terug te brengen tot een lager niveau.

JAARREKENING

046

05

IN DIT GEDEELTE VINDT U DE FINAN-
CIËLE VERANTWOORDING VAN SDOK
OVER 2024

GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt SDOK zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, zijn deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafprijs verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen op jaarbasis een vast percentage van de aanschafprijs. Voor kantoorinventaris betreft dat tussen de 20% en 33%, voor vervoersmiddelen 20%.

Op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Geheel afgeschreven materiële vaste activa zijn in het overzicht van deze activa opgenomen als ze nog in gebruik zijn.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen aanschafprijs dan wel lagere marktwaarde. Waar nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Bestemmingsfondsen

SDOK ontvangt als stichting bestemde giften van donateurs. De bestemde giften die aan het eind van het jaar nog niet besteed zijn, zijn opgenomen in een bestemmingsfonds.

Grondslagen van kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs: het ontvangen bedrag, rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en bestedingen worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Eventuele giften in natura worden gewaardeerd tegen de geschatte waarde in het economisch verkeer in Nederland.

Lasten

Onder lasten worden alle lasten verstaan die ten laste van het jaar komen. Dit met inbegrip van afschrijvingen en waardeverminderingen. Personeelsbeloningen (lonen, sociale lasten enz.) vormen geen aparte regel in de staat van baten en lasten. Deze lasten zijn opgenomen in andere onderdelen van de staat van baten en lasten, te weten Steun vervolgde christenen, Toerusting en betrokkenheid, Wervingskosten en Kosten van beheer en administratie. Voor een nadere specificatie worden verwezen naar de betreffende toelichting. Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten

Als baten uit fondsenwerving worden de in het verslagjaar ontvangen giften opgenomen onder aftrek van eventuele schenkingsrechten (bij onbestemde baten). Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt.

De indirecte kosten die aan de fondsenwerving worden toegerekend komen in mindering op de baten uit fondsenwerving. De uitvoeringskosten eigen organisatie zijn volgens bedrijfseconomische criteria toegerekend aan enerzijds fondsenwerving en anderzijds de realisatie van de doelstellingen op basis van aantallen fte per activiteit in het desbetreffende jaar.

Grondslag voor nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling of – wanneer er geen akte van verdeling is – de rekening en verantwoording is ontvangen. Alleen wanneer de akte van verdeling of de rekening en verantwoording vóór balansdatum is ontvangen, wordt de bate uit de nalatenschap in het verslagjaar verwerkt. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen verwerkt als baten uit nalatenschappen. Indien de akte van verdeling of de rekening en verantwoording na balansdatum is ontvangen, maar vóór het opmaken van de jaarrekening, wordt dit als een niet in de balans opgenomen recht toegelicht.

Consolidatie

In Nederland is een afdeling actief ('Afdeling Ede') die zich richt op het verlenen van humanitaire hulp in Moldavië. Afdeling Ede afdeling opereert zelfstandig maar is in het verleden organisatorisch ondergebracht

onder SDOK. De financiële gegevens van afdeling Ede zijn geconsolideerd in de financiële gegevens van SDOK en als zodanig inbegrepen in de jaarrekening van SDOK.

Statutaire naam	SDOK afdeling Ede
Vestigingsplaats:	Ede
Rechtsvorm:	Geen
Omschrijving doelstelling:	Hulpverlening Moldavië
Samenstelling bestuur:	A. Bron (Vz); D. van de Zee (secr.); E. Bron (pm)

Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

Statutaire naam:	Stichting De Ondergrondse Kerk (SDOK)
Vestigingsplaats:	Gorinchem
Rechtsvorm:	Stichting

**DEZE TRAINING HEEFT
GROTE IMPACT OP MIJ GEHAD.
HET GAF MIJ DE BEMOEDIGING
DIE IK ZO HARD NODIG HAD
OP HET MOMENT DAT IK ME
OVERWELDIGD VOELDE EN DE
HOOP KWIJT WAS.**

**Een jonge zuster uit Syrië – project
discipelschapstraining**

BALANS PER 31 DECEMBER 2024

(na voorstel resultaatsbestemming)

ACTIVA (€)		2024	2023
Materiële vaste activa		13.844	15.542
Vorraden	9.042		11.076
Debiteuren	13.733		12.500
Vorderingen en overlopende activa	104.486		92.238
Liquide middelen	2.084.517		1.736.015
		2.211.778	1.851.829
TOTAAL ACTIVA		2.225.622	1.867.370

De begroting voor 2025 zal worden opgehoogd vanuit de reserves van het lopende jaar.

PASSIVA (€)		2024	2023
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	631.061		566.083
Bestemmingsreserve	1.279.179		944.652
Calamiteitenreserve	150.000		150.000
Bestemmingsfondsen	25.750		76.418
Totaal reserves en fondsen		2.085.990	1.737.153
Kortlopende schulden			
Crediteuren	25.741		20.482
Belastingen en premies sociale verzekeringen	21.452		18.995
Overige schulden en overlopende passiva	92.437		90.740
Totaal kortlopende schulden		136.630	130.217
TOTAAL PASSIVA		2.225.622	1.867.370

TOELICHTING BALANS PER 31 DECEMBER 2024

Vaste activa

Materiële vaste activa (€)	2024	2023
Stand per 1 januari	15.542	19.244
Bij: investeringen	10.965	6.632
Af: desinvesteringen	1.353	0
Af: afschrijvingen	11.310	10.334
Boekwaarde per 31 december	13.844	15.542

Alle materiële vaste activa zijn aangehouden t.b.v. de bedrijfsvoering.

Vorderingen en overlopende activa (€)	2024	2023
Nog te ontvangen nalatenschappen*	0	0
Vooruitbetaalde kosten	53.933	31.480
Overige vorderingen	45.284	58.061
Te ontvangen rente	4.199	1.626
Waarborgsommen	1.070	1.070
Totaal	104.486	92.238

*De post 'Nog te ontvangen nalatenschappen' bevat vorderingen van toegezegde, maar nog niet uitbetaalde nalatenschappen en legaten. Daarvoor wordt op basis van de aanwezige informatie een inschatting gemaakt van opbrengsten per nalatenschap. De uiteindelijke opbrengst kan afwijken van de inschatting.

052 Vlottende activa

Vorraden (€)	2024	2023
Voorraad boeken	9.042	11.076

De gewaardeerde voorraad per 31 december 2024 bestaat uit boeken die bestemd zijn voor verkoopdoeleinden. Alle voorraden zijn aangehouden t.b.v. de doelstelling.

Debiteuren (€)	2024	2023
Debiteuren	13.733	12.500

Een voorziening voor dubieuze debiteuren werd niet noodzakelijk geacht.

Liquide middelen (€)	2024	2023
Betaalrekeningen	1.557.433	1.186.491
Spaarrekeningen	485.247	481.155
Betaalrekening US dollar	12.363	30.936
Liquide middelen afdeling Ede	25.750	32.834
Kas	3.723	4.600
Totaal	2.084.517	1.736.015

Alle liquide middelen zijn aangehouden t.b.v. de bedrijfsvoering.

Reserves

Continuïteitsreserve (€)	2024	2023
Saldo per 1 januari	566.083	500.000
Bij: resultaatbestemming	64.978	66.083
Saldo per 31 december	631.061	566.083

De stichting heeft als uitgangspunt om een continuïteitsreserve te hebben ter grootte van de uitvoeringskosten van zes maanden.

Bestemmingsreserve (€)	2024	2023
Saldo per 1 januari	944.652	1.209.762
Bij: resultaatbestemming	334.527	-265.110
Saldo per 31 december	1.279.179	944.632

De middelen uit de bestemmingsreserve zijn bestemd voor projectbestedingen op het gebied van materiële steun aan vervolgte christenen zoals leatuurverspreiding, praktische steun aan gezinnen van vervolgte christenen en medische hulp aan slachtoffers van vervolging.

Calamiteitenreserve	2024	2023
Saldo per 1 januari	150.000	0
Bij: resultaatbestemming	0	150.000
Saldo per 31 december	150.000	150.000

De calamiteitenreserve kan ingezet worden in onvoorziene omstandigheden die direct te maken hebben met de aard en missie van het werk van SDOK. Bijvoorbeeld een omvangrijke aanslag op christenen waarbij directe hulp geboden is.

Overige reserve (€)	2024	2023
Saldo per 1 januari	0	0
Bij: onbestemde baten	3.032.959	2.189.961
Af: mutatie vanuit bestemmingreserve	334.527	-265.110
Af: kosten toerusting en betrokkenheid	935.439	927.725
Af: kosten fondsenwerving	338.353	278.083
Af: kosten beheer en administratie	236.468	216.448
Af: mutatie bestemmingsfonds steun vervolgte christenen	1.123.194	816.733
Af: dotatie continuïteitsreserve	64.978	66.083
Af: dotatie calamiteitenreserve	0	150.000
Saldo per 31 december	0	0

Fondsen

Bestemmingsfonds Steun vervolgde christenen (€)		2024	2023
Saldo per 1 januari		76.418	34.894
Bij: baten uit fondsenwerving	825.453		1.009.763
Bij: onttrekking overige reserve	1.123.194		816.733
		1.948.647	1.826.496
Af: eigen bestedingen	1.747.206		1.545.576
Af: uitvoeringskosten	252.108		239.397
		1.999.315	1.784.973
Saldo per 31 december		25.750	76.418

De mutatie over het boekjaar ad. - € 50.668 (2023: € 41.524) volgt vanuit de resultaatbestemming.

Kortlopende schulden

Crediteuren (€)	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	25.741	20.482
Belastingen en premies sociale verzekeringen (€)	31-12-2024	31-12-2023
Loonheffingen	21.452	18.995
Overige schulden en overlopende passiva (€)	31-12-2024	31-12-2023
Projectbetalingen	5.244	0
Vakantiegeld	45.114	40.799
Accountantskosten	11.301	13.339
Verlofdagen	23.471	21.078
Bankkosten en creditrente	1.236	1.075
Overige nog te betalen kosten	6.072	14.450
Totaal	92.437	90.740

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huur- en leaseverplichtingen

De jaarlijkse verplichting uit hoofde van een met derden aangegane leaseovereenkomst bedraagt in totaal €5.288. De resterende looptijd van deze leaseovereenkomst is 4 jaar en 3 kwartalen.

Het jaarlijks bedrag van huurverplichtingen voor onroerende zaken bedraagt €41.549. De huur is jaarlijks opzegbaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die aanpassing van de jaarrekening of vermelding in het jaarverslag vereisen.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2024

BATEN (€)	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Baten van particulieren	2.811.300	3.253.500	2.327.490
Baten van bedrijven	676.394	0	487.244
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	178.236	0	202.098
Baten van andere organisaties zonder winststreven	193.285	0	183.694
Som van de geworven baten	3.859.215	3.253.500	3.200.526
Baten als tegenpresentatie voor levering van producten/diensten	3.467	0	4.042
Overige baten	52	0	144
Som van de baten	3.862.734	3.253.500	3.204.712

056

LASTEN (€)	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Doelstelling Steun vervolgde christenen	1.999.315	1.907.752	1.784.973
Doelstelling Toerusting en betrokkenheid	935.439	930.000	927.725
Lasten besteed aan doelstellingen	2.934.754	2.837.752	2.712.698
Wervingskosten	338.353	335.000	278.083
Kosten van beheer en administratie	236.468	236.784	216.448
Som van de lasten	3.509.575	3.409.535	3.207.228

SALDO VAN BATEN EN LASTEN (€)	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Saldo voor financiële baten en lasten	353.159	-156.035	-2.515
Saldo financiële baten en lasten	-4.321	-8.500	-4.988
Saldo van Baten en Lasten	348.837	-164.535	-7.504

Resultaatbestemming (Toevoeging c.q. onttrekking aan:)

Continuïteitsreserve	64.978	0	66.083
Bestemmingsreserve	334.527	0	-265.110
Bestemmingsfonds Steun vervolgde christenen	-50.668	0	41.524
Calamiteitenreserve	0	0	150.000
Overige reserve	0	0	0
Totaal	348.837	0	-7.504

057

TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2024

Baten (€)	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Baten uit fondsenwerving			
Baten van particulieren	2.554.694	3.253.500	2.205.425
Baten van bedrijven	676.394	0	487.244
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	178.236	0	202.098
Baten van andere organisaties zonder winststreven	193.285	0	183.694
Nalatenschappen onbestemd	256.606	0	122.065
Som van de geworven baten	3.859.215	3.253.500	3.200.526
058 Baten als tegenpresentatie voor levering van producten/diensten	3.467	0	4.042
Overige baten	52	0	144
Som van de baten	3.862.734	3.253.500	3.204.712
<i>Toelichting levering van producten</i>			
Netto omzet	7.827	0	8.792
Kostprijs	4.360	0	4.749
Bruto winst	3.467	0	4.042

Lasten - Besteed aan doelstellingen (€)	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Doelstelling Steun vervolgde christenen			
Azië	700.167	700.000	612.790
Midden-Oosten	395.053	390.000	492.372
Afrika	401.186	400.000	318.776
Europa/Centraal Azië	144.767	150.971	106.336
Latijns-Amerika	26.614	25.000	15.302
Incidentele projecten	79.419	0	0
Totaal eigen bestedingen	1.747.206	1.665.971	1.545.576
Uitvoeringskosten	252.108	241.781	239.397
Totaal doelstelling Steun vervolgde christenen	1.999.315	1.907.752	1.784.973

Doelstelling Toerusting en betrokkenheid

Magazine STEM	135.571	146.000	137.309
Projecten Toerusting en betrokkenheid	71.492	72.000	67.564
Online	21.376	25.000	47.811
Kidsclub/Stef	14.618	14.000	13.973
Bemoedigingsactie	4.240	3.500	3.134
Marketing en advertenties	81.937	79.000	99.509
Bijeenkomsten, beurzen en evenementen	31.953	30.000	21.362
Overige voorlichting en bewustmaking	14.193	14.713	13.221
Reizen en externe relaties	11.095	15.000	11.357
Presentaties	4.054	6.000	4.546
Portokosten	16.998	18.500	16.557
Totaal eigen bestedingen	407.526	423.713	436.343
Uitvoeringskosten	527.913	506.287	491.383
Totaal doelstelling Toerusting en betrokkenheid	935.439	930.000	927.725

Voor een toelichting op de verdeling van de uitvoeringskosten wordt verwezen naar de Specificatie en verdeling van lasten naar bestemming aan het einde van dit hoofdstuk.

Kengetallen besteding aan doelstellingen	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Bestedingen aan doelstellingen t.o.v. totale baten	76%	87%	85%
Bestedingen aan doelstellingen t.o.v. totale lasten	84%	83%	85%

Wervingskosten (€)	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2022
Advertentiekosten fondsenwerving	33.659	26.852	12.042
Fondsenwervende mailingen	47.144	50.000	40.027
Overige fondsenwervingskosten	24.867	35.000	41.074
	105.670	111.852	93.143
Uitvoeringskosten fondsenwerving	232.683	223.148	184.939
Totale wervingskosten	338.353	335.000	278.083

060

Kengetallen wervingskosten	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Wervingskosten t.o.v. totale baten uit fondsenwerving	9%	10%	9%

Kosten beheer en administratie	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Uitvoeringskosten beheer en administratie	236.468	236.784	216.448

Saldo van financiële baten en lasten	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Ontvangen rente	7.536	7.500	5.134
Bankkosten	13.236	1.000	12.853
Koersverschillen vreemde valuta	1.378	0	-2.731
Saldo financiële baten en lasten	-4.321	-8.500	-4.988

Bezoldigingen en financiële relaties bestuurders en toezichthouders

Aan bestuursleden (tot 10-12-2024) / Raad van Toezichtleden (vanaf 10-12-2024) zijn geen bezoldigingen – met inbegrip van pensioenlasten – toegekend. Ook zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders / toezichthouders. (Zie pagina 34 en 36 voor informatie over de wijziging van de governancestructuur.)

KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht (€)	Realisatie 2024	Realisatie 2023
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	348.837	-7.504
Afschrijvingen materiële vaste activa	11.310	10.334
Cashflow	360.147	2.830
Mutaties vorderingen en overlopende activa	-13.481	-14.670
Mutaties schulden	9.413	-5.088
Mutaties voorraden	2.034	935
	-2.034	-18.822
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	358.114	-15.992
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investering in materiële vaste activa	-10.965	-6.632
Desinvestering in materiële vaste activa	1.353	0
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-9.612	-6.632
Kasstroom boekjaar	348.501	-22.624
Liquide middelen begin boekjaar	1.736.015	1.758.639
Liquide middelen einde boekjaar	2.084.517	1.736.015

TOELICHTING OP DE UITVOERINGSKOSTEN 2024

Personeelskosten (€)	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Lonen en salarissen			
Salarissen	775.275	718.000	688.148
Ontvangen vergoedingen UWV	0	0	-5.784
Totaal lonen en salarissen	775.275	718.000	682.364
Sociale lasten			
Premie sociale verzekeringen	127.979	116.000	116.554
Kosten pensioenregeling	85.719	77.000	71.762
Totaal sociale lasten	213.697	193.000	188.317
Overige personeelskosten			
Vergoeding woon-/werkverkeer	20.571	20.000	19.217
Zakelijke reiskosten	7.690	7.000	5.865
Arbo en verzekeringen	18.115	20.000	18.483
Overige personeelskosten	25.077	33.000	24.675
Totaal overige personeelskosten	71.452	80.000	68.240
Totaal personeelskosten	1.060.424	991.000	938.920

Het aantal werknemers, berekend naar fulltime dienstverbanden bedroeg per einde 2024 12,8 (einde 2023: 13,2).

Bezoldiging directeur	
Naam en functie	A.F. van Grol, directeur (per 10-12-2024: directeur-bestuurder)
Aard dienstverband	Onbepaald
Aantal uren	36
Percentage dienstverband	90%
Periode	2024

Loon

Bruto salaris	€ 80.149
Vakantiegeld	€ 6.077
Extra uitkering (CAO)	€ 1.800
Variabel inkomen	0
Totaal loon	€ 88.026

Overige lasten

SV lasten (werkgeversdeel)	€ 12.306
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	€ 13.104
Onbelaste vergoedingen/bijtellingsen	€ 3.031
Totaal overige lasten	€ 28.440

Totaal bezoldiging directeur in 2024	€ 116.467
Totaal bezoldiging directeur in 2023	€ 106.844

Afschrijvingen (€)			
	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Kantoorinventaris	11.310	10.000	10.334
Totaal	11.310	10.000	10.334

De functie van de directeur (per 10-12-2024: directeur-bestuurder) is ingeschaald op 400 punten / functiegroep G op de BSD scorelijst (Basis Score voor Directiefuncties) voor goede doelen. Het jaarsalaris van de directeur (-bestuurder) (€88.026, omgerekend naar fulltime: €97.806) blijft ruim onder het maximum jaarsalaris dat bij deze functiegroep hoort (€129.292).

LOVE
Jesus
with
all your
heart

Overige bedrijfskosten (€)	Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Huisvestingskosten			
Huur en servicekosten	41.303	42.000	39.678
Energiekosten	27.196	20.000	12.129
Belasting en verzekeringen	2.084	2.500	1.984
Onderhoud	2.124	2.000	2.181
Totaal	72.708	66.500	55.972
Kantoorkosten			
Portokosten	3.808	5.000	3.025
Kopieer-/printkosten	5.354	5.000	3.931
Telefoon-/internetkosten	3.224	5.500	3.370
ICT, netwerk en databeheer	37.148	42.000	43.520
Kantoorbenodigdheden	4.528	4.000	3.806
Totaal	54.062	61.500	57.652
Algemene kosten			
Accountantskosten	19.100	12.000	20.000
Reis- en verblijfkosten buitenland	5.394	10.000	17.138
Keurmerkkosten	7.032	7.000	6.587
Loonadministratiekosten	3.700	4.500	4.449
Bestuurskosten	2.699	5.000	6.978
Kosten ambassadeurs/vrijwilligers	1.068	1.000	1.778
Kosten bedrijfsauto	4.086	4.500	4.497
Overige algemene kosten	7.590	25.000	7.862
Totaal	50.669	69.000	69.288

SPECIFICATIE EN VERDELING VAN LASTEN NAAR BESTEMMING (€)

	Doelstelling		Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal		
	Toerusting/ betrokkenheid	Steun vervolgde christenen			Werkelijk 2024	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Besteed aan doelstellingen							
Projecten	0	1.747.206	0		1.747.206	1.665.971	1.545.576
Publiciteit en communicatie	407.526	0	105.670		513.196	535.565	529.486
Totaal eigen bestedingen	407.526	1.747.206	105.670		2.260.402	2.201.536	2.075.062
Uitvoeringskosten							
Personeelskosten	448.146	214.015	197.525	200.738	1.060.424	991.000	938.920
Afschrijvingen	4.780	2.283	2.107	2.141	11.310	10.000	10.334
Huisvestingskosten	30.727	14.674	13.543	13.764	72.708	66.500	55.972
Kantoorkosten	22.847	10.911	10.070	10.234	54.062	61.500	57.652
Algemene kosten	21.413	10.226	9.438	9.592	50.669	69.000	69.288
Totaal uitvoeringskosten	527.913	252.108	232.683	236.468	1.249.173	1.198.000	1.132.166
Totaal lasten	935.439	1.999.315	338.353	236.468	3.509.575	3.399.536	3.207.228

Ondertekening en datering

Schelluinen, 14 mei 2025

André van Grol
directeur-bestuurder SDOK

De jaarrekening is vastgesteld door de bestuurder op 14 mei 2025, en goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 21 mei 2025.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting De Ondergrondse Kerk (Sdok)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting De Ondergrondse Kerk (Sdok) te Gorinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting De Ondergrondse Kerk (Sdok) op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting De Ondergrondse Kerk (Sdok) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van andere informatie waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 14 mei 2025

Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

Digitaal ondertekend door:

Wilco van der Spek RA
14 mei 2025 11:32 +02:00

Drs. W.C. van der Spek RA

